

BIJLAGE 1 GEGEVENS EN BESCHEIDEN AANVRAAG BOUWVERGUNNING (VERVALLEN)

- Artikel 1 De bij de aanvraag om bouwvergunning behorende bescheiden als bedoeld in artikel 2.1.3. van de bouwverordening (vervallen)
- Artikel 2 De bij de aanvraag om bouwvergunning behorende gegevens en bescheiden als bedoeld in artikel 2.1.6. van de bouwverordening (vervallen)
- Artikel 3 Funderingsplan (vervallen)
- Artikel 4 Constructieve en aanverwante gegevens (vervallen)
- Artikel 5 Bouwveiligheidsplan (vervallen)
- Artikel 6 Eisen ten aanzien van tekeningen (vervallen)
- Artikel 7 Eisen ten aanzien van berekeningen (vervallen)

BIJLAGE 2 GEGEVENS EN BESCHEIDEN AANVRAAG GEBRUIKSVERGUNNING

Bijlage behorende bij artikel 6.1.2

De aanvraag voor een gebruiksvergunning als bedoeld in artikel 6.1.1 moet de volgende gegevens bevatten.

Artikel 1

- a de naam en het correspondentieadres in Nederland van de aanvrager;
- b indien een gemachtigde is aangewezen, diens naam en correspondentieadres in Nederland, en een door de aanvrager ondertekende machtiging;
- c een duidelijke omschrijving van de plaats en de bestemming van het bouwwerk of de bouwwerken waarop de aanvraag betrekking heeft;
- d de wijze van verwarming van het bouwwerk, onder vermelding van de energiebron en de locatie van de CV-ketel met het nominaal vermogen;
- e voor de in artikel 6.1.1, bedoelde bouwwerken bovendien het maximum aantal personen, dat gelijktijdig in het bouwwerk zal verblijven.

Artikel 2

De aanvraag om vergunning bedoeld in artikel 6.1.1, moet zijn voorzien van de volgende tekeningen en overige bescheiden:

- a een situatietekening, vermeldende de kadastrale aanduiding en zo mogelijk de straatnaam en het huisnummer van het bouwwerk c.q. de bouwwerken, op een schaal van 1:1000;
- b een bouwkundige plattegrondtekening van het bouwwerk c.q. de bouwwerken op een schaal van ten minste 1:100, aangevende de indeling, de bestemming van de verschillende ruimten en de aanwezige of aan te brengen brandveiligheidsvoorzieningen, waarop voor de in artikel 6.1.1, eerste lid, onder c en d, bedoelde bouwwerken tevens de opstelling van de bedden moet zijn aangegeven;
- c voor een bouwwerk, als bedoeld in artikel 6.1.1, eerste lid, onder a, daarenboven: een plattegrond op een schaal van tenminste 1:100, aangevende de vrij te houden gang- en looppaden en de overige voor het publiek beschikbare vrije vloeroppervlakte;
- d voor een bouwwerk, als bedoeld in artikel 6.1.1, eerste lid, onder a, voor zover daarin ten behoeve van de gebruikers zitplaatsen in rijen worden opgesteld, daarenboven: een plattegrondtekening op een schaal van tenminste 1:100, aangevende de opstelling van de zitplaatsen, de vrij te houden gang- en looppaden en de overige voor het publiek beschikbare vrije vloeroppervlakte.

Artikel 3

De tekeningen moeten duidelijk en zaakkundig zijn uitgevoerd, een en ander overeenkomstig het gestelde in artikel 2.2 van de bijlage bij Besluit indieningsvereisten.

BIJLAGE 3 GEBRUIKSEISEN VOOR BOUWWERKEN

Bijlage behorende bij artikel 6.2.1, eerste lid

Algemene toelichting

De gebruikseisen van deze bijlage gelden voor alle bouwwerken met inbegrip van woonfuncties en woonwagens.

Artikel 1 Vrijhouden van terreingedeelten

- 1 De bij het bouwwerk behorende brandkranen en andere bluswaterwinplaatsen moeten voldoende worden vrijgehouden, en wel zodanig dat hiervan onbelemmerd gebruik kan worden gemaakt.
- 2 De verbindingsweg bedoeld in de artikelen 2.5.3, eerste en tweede lid, en 5.1.2., eerste en tweede lid, en de bijbehorende opstelplaatsen voor brandweervoertuigen moeten over de volle hoogte en ter breedte van de verharding worden vrijgehouden. Hekwerken die deze verbindingswegen en opstelplaatsen afsluiten, moeten snel en gemakkelijk kunnen worden geopend.

Toelichting bij artikel 1

Lid 1

De term 'voldoende vrij' kan worden geïnterpreteerd aan de hand van de publicatie 'Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid' of de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' uitgave Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Lid 2

Het snel kunnen openen betekent dat de vertraging als gevolg van het moeten openen van het hekwerk maximaal 30 seconden bedraagt.

Artikel 2 Elektrische installaties en toestellen

- 1 Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel zelf gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 2 Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 3 De bij of krachtens enig wettelijk voorschrift vereiste noodverlichtingsinstallatie wordt ten minste eenmaal per jaar door een ter zake kundige gecontroleerd op de goede werking. Het nodige onderhoud wordt verricht.

Toelichting bij artikel 2

Lid 1

Geacht wordt te zijn voldaan aan de eisen indien de eigenschappen van de verlichtingsinstallatie in overeenstemming zijn met het bepaalde in de Regeling Bouwbesluit 2003, zoals laatstelijk herzien.

Lid 2

Het is niet toegestaan een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel aan te brengen in de omgeving van brandgevaarlijke materialen. De stoffering en versiering moet vrijgehouden worden van spots en andere warm wordende apparatuur, waarvan de oppervlaktetemperatuur meer dan 90° C bedraagt (zie ook Bijlage 4, artikel 2)

Lid 3

Er wordt geacht te zijn voldaan aan de eis wanneer de inspectie en het onderhoud is verricht volgens de publicatie 79 'Inspectie en onderhoud van noodverlichtingsinstallaties' van ISSO/NFVN/Uneto-VNI, juni 2004. De resultaten van de inspectie en onderhoud dienen opgenomen te worden in het logboek. De publicatie is verkrijgbaar bij Instituut voor Studie en

Artikel 3 Installaties voor verwarming en kookdoeleinden

- 1 In de stookruimte mogen geen brandbare goederen worden opgeslagen/opgesteld. Stooktoestellen die buiten een stookruimte zijn opgesteld, dienen vrij te worden gehouden van brandbare goederen.
- 2 Een opening ten behoeve van de toevoer van verbrandingslucht, op grond van enige regeling geëist, wordt niet afgesloten.
- 3 Het is verboden een verwarmingsinstallatie of verwarmingstoestel te gebruiken als dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel zelf gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
Het bedoelde gevaar als gevolg van de eigenschappen wordt niet geacht aanwezig te zijn bij het gebruik van:
 - centrale verwarmingsinstallaties die voldoen aan de veiligheidseisen voor centrale verwarmingsinstallaties, opgenomen in NEN 3028, uitgave 2004.
 - centrale verwarmingsinstallaties voor het stoken van gas dat wordt gedistribueerd door middel van pijpleidingen welke installaties bovendien voldoen aan de gasinstallatievoorschriften, opgenomen in NEN 1078, uitgave 1999.
 - niet op de centrale distributienetten aangesloten installaties voor het stoken met vloeibaar gas die voldoen aan de eisen in NEN 1078, uitgave 1999.
- 4 Het is verboden een verwarmingsinstallatie of verwarmingstoestel te gebruiken als dat gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 5 Het is verboden een verwarmingstoestel dat bedoeld is te functioneren met een rookgasafvoer te gebruiken zonder een doeltreffende voorziening voor de afvoer van rook.

Toelichting bij artikel 3

Lid 1

Met brandbare goederen wordt bedoeld goederen die zijn opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2003. In de stookruimte mogen dergelijke goederen niet worden opgeslagen of opgesteld. De straling rondom een stooktoestel buiten een stookruimte mag geen pyrofore verbranding veroorzaken. Dit betekent dat het gebied rondom het stooktoestel waar een temperatuur van 90 graden Celsius kan optreden, moet worden vrijgehouden van brandbare materialen. Dit artikel ligt in de lijn van artikel 6.4.1 waarin onder andere wordt gesteld dat het verboden is brand en/of brandgevaar te veroorzaken.

Lid 2

Wanneer de toevoer van een gesloten verbrandingstoestel wordt dichtgezet, zal het verbrandingstoestel op den duur niet meer functioneren. Wanneer de toevoer van een open verbrandingstoestel wordt dichtgezet, zal er in het verbrandingstoestel een tekort aan zuurstof ontstaan. Als gevolg hiervan zal er een onvolledige verbranding plaatsvinden. Bij een onvolledige verbranding komt het zeer giftige koolmonoxide vrij. De koolmonoxide zal naar binnen stromen en vormt hiermee een gevaar voor mensen.

Lid 3

De genoemde normbladen bevatten eisen die mede verband houden met de brandveiligheid.

Lid 4

Een installatie voor verwarming en kookdoeleinden in de omgeving van brandgevaarlijke materialen is niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de verwarmingsinstallatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken. Wanneer de temperatuur van de materialen nabij een rookafvoerkanal hoger kan worden dan 90° C dienen deze materialen onbrandbaar te zijn volgens NEN 6064, uitgave 1991 en NEN 6064/2, uitgave 2001 "Bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen".

Lid 5

De voorzieningen die op grond van enig wettelijk voorschrift uit het Bouwbesluit zijn vereist, dienen te voldoen aan de aansluitvoorwaarden.

Artikel 4 Voorzieningen voor de afvoer van rookgassen

- 1 Het is verboden een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken dat niet doeltreffend is gereinigd.
- 2 Het is verboden een voorziening voor de afvoer van rook uit te branden.
- 3 Het is verboden een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken, indien dit gebruik door de toestand waarin de voorziening voor de afvoer van rook zich bevindt dreigend gevaar oplevert voor de veiligheid van personen.
- 4 Het is verboden een voorziening voor de afvoer van rook waarin brand heeft gewoed te gebruiken voordat het is gereinigd en zonodig hersteld.

Toelichting bij artikel 4

Lid 1

Met een doeltreffende reiniging wordt in geval van vaste en vloeibare brandstoffen bedoeld dat een voorziening voor de afvoer van rook afhankelijk van het gebruik gemiddeld eenmaal per jaar wordt gereinigd. Voor een afvoerkanaal voor gasvormige brandstoffen is eenmaal per jaar een controle en indien noodzakelijk een reiniging noodzakelijk.

Lid 2

Het is niet toegestaan de omgeving overlast te bezorgen door een voorziening voor de afvoer van rook uit te branden. Daarnaast is er een aanzienlijk risico op het ontstaan van beschadigingen aan de voorziening voor de afvoer van rook als gevolg van het uitbranden.

Lid 3

Het is niet toegestaan een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken, die niet deugdelijk is geconstrueerd, of die scheurvorming vertoont. De omgeving van een dergelijke voorziening voor de afvoer van rook mag geen gevaar lopen.

Lid 4

Het is niet toegestaan een voorziening voor de afvoer van rook te gebruiken die niet is gereinigd en zonodig hersteld nadat er een brand heeft gewoed. De voorziening voor de afvoer van rook kan dan namelijk scheurvorming vertonen en daarmee loopt de omgeving gevaar.

Artikel 5 Verbod voor roken en open vuur

- 1 Het is verboden te roken of vuur te hebben
 - in een ruimte bestemd voor de opslag van een of meer der stoffen genoemd in de Regeling Bouwbesluit 2003;
 - bij het verrichten van werkzaamheden die het uitstromen van brandbare vloeistoffen en/of gassen kunnen veroorzaken;
 - bij het vullen van een brandstofreservoir met een brandbare vloeistof of een brandbaar gas.
- 2 Niemand mag roken of vuur bij zich hebben op plaatsen waar een zodanig verbod, ter voldoening aan hetgeen bij of krachtens wettelijk voorschrift is gesteld, op een voor een ieder kenbare wijze is aangegeven.
- 3 Het rookverbod c.q. open vuur-verbod wordt op opvallende plaatsen duidelijk zichtbaar aangegeven door middel van het opschrift 'VERBODEN TE ROKEN' en 'VERBODEN VOOR OPEN VUUR', dan wel door middel van een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig het gestelde in NEN 3011, uitgave 2004.

Toelichting bij artikel 5

Lid 1

Vanwege de aanwezigheid van brandgevaarlijke stoffen mag in een opslagruimte niet worden gerookt en open vuur aanwezig zijn. Niemand mag roken of vuur bij zich dragen op plaatsen waar

een dergelijk verbod is afgekondigd. Er dient in de desbetreffende ruimte duidelijk en zichtbaar een bord met het opschrift 'verboden te roken' en 'verboden voor open vuur' aangebracht te worden.

Lid 2

Niemand mag roken of vuur bij zich dragen op plaatsen waar een dergelijk verbod is afgekondigd. Op de betreffende plaatsen dient duidelijk zichtbaar met pictogrammen aangeduid te zijn dat roken en het bij zich dragen van vuur verboden is. Het verbod kan zijn opgesteld in de Woningwet, de Wet milieubeheer, de Brandweerwet of de Arbeidsomstandighedenwet of de bij deze wetten behorende besluiten en maatregelen.

Lid 3

In het derde lid van artikel 5 wordt geregeld hoe aan de mensen kenbaar gemaakt moet worden dat er sprake is van een rookverbod.

Artikel 6 Blusleidingen en de bijbehorende pompinstallaties

- 1 Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van blusleidingen en de eventueel bijbehorende pompinstallaties.
- 2 Bij oplevering van de installatie en daarna eenmaal per vijf jaar moet de droge blusleiding worden getest conform NEN 1594, uitgave 1991 en NEN 1594/A1, uitgave 1997.
- 3 De pompinstallatie voor de blusleiding moet ten minste eenmaal per maand worden gecontroleerd op een goede werking en zo nodig worden gerepareerd.
- 4 Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de goede werking van de blusleiding en de bijbehorende pompinstallatie.

Toelichting bij artikel 6

Lid 1

De blusleidingen en de bijbehorende pompinstallaties dienen eenmaal per jaar visueel geïnspecteerd te worden op gebreken door de gebouweigenaar. De resultaten van de inspectie dienen te worden vastgelegd in het logboek. Indien gebreken zijn geconstateerd, dienen deze verholpen te worden door een installateur.

Lid 2

De droge blusleiding dient eenmaal per vijf jaar gecontroleerd en zonodig gerepareerd te worden door een installateur. De droge blusleiding moet, na geheel met water te zijn gevuld, worden onderworpen aan een druk van 1600kPa gemeten op de hoogte van het maaiveld. Deze druk moet zich zonder bijpompen gedurende vijf minuten handhaven. Boven de zeventig meter moet voor elke tien meter de druk met 100 kPa worden verhoogd.

De resultaten van deze test moeten, in de vorm van een testrapport, opgenomen worden in het logboek.

Lid 3

Het toepassingsgebied van de in artikel 6, tweede lid genoemde norm NEN 1594, uitgave 1992 en NEN 1594/A1, uitgave 1997 'Droge blusleidingen in en aan gebouwen' beperkt zich tot gebouwen die niet hoger zijn dan zeventig meter. Dit houdt verband met de beschikbare opvoerdruk van een blusvoertuig van de brandweer die vanaf deze hoogte problematisch wordt. Bij gebouwen hoger dan zeventig meter dient een zelfstandige pompinstallatie te worden geïnstalleerd.

De pompinstallatie dient minimaal eenmaal per vierentwintig uur gedurende vijf minuten proef te draaien. Dit dient automatisch te gebeuren. Bij een brandmelding moet de testprocedure worden overbrugd. Het functioneren hiervan moet buiten de pompruimte, bijvoorbeeld in de portiersloge, receptie en/of een commandoruimte, optisch worden gesignaleerd. (Ontleend aan de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) Postbus 7010, 6801 HA Arnhem. Telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl).

Ten minste eenmaal per maand dienen de resultaten van het automatisch proefdraaien vastgelegd te worden in het logboek.

Lid 4

De installatie dient gecontroleerd te worden door een installateur die indien noodzakelijk herstelwerkzaamheden uitvoert. De resultaten van de inspectie dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 7 Brandweerlift

Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid, veiligheid en goede werking van brandweerliften.

Toelichting bij artikel 7

Wanneer een lift regelmatig wordt getest volgens het Warenwetbesluit Liften wordt niet volledig voldaan aan dit artikel. Bij een vervolkeuring worden door het Liftinstituut de volgende zaken gecontroleerd:

- Oproep hoofdstopplaats;
- Alle overige oproepen vervallen;
- Alleen kooiopdrachten;
- Parkeren met geopende deuren;
- Fotocellen uitgeschakeld.

Een lift dient ook getest te worden op de volgende onderdelen:

- De schachtventilatie;
- De plaatsing van de schakelaar voor de liftvoeding in de laagspanningsruimte;
- De ligging van de voedingskabel naar de hoofdschakelaar van de lift in de machinekamer.

Een vervolkeuring vindt de eerste keer plaats na uiterlijk twaalf maanden en vervolgens iedere keer na uiterlijk achttien maanden. De resultaten van de test dienen opgenomen te worden in het logboek. Indien nodig, dienen onmiddellijk herstelwerkzaamheden uitgevoerd te worden. Het onderhoud van liften wordt geregeld in NEN-EN 13015, uitgave 2001 'Onderhoud van liften en roltrappen - Regels voor onderhoudsinstructies'.

Artikel 8 Brandmeldinstallatie

Met betrekking tot het gebruik van de bij of krachtens hoofdstuk 2 vereiste brandmeldinstallatie met verplichte doormelding naar de brandweer moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, dat is verleend door een door burgemeester en wethouders aanvaarde instelling.

Toelichting bij artikel 8

Deze eis is bedoeld om ongewenste en onechte meldingen op een adequate manier te voorkomen. Om dit te bereiken is het onder andere noodzakelijk dat er een opgeleid beheerder brandmeldinstallatie in het gebouw aanwezig is, zoals bedoeld in NEN 2654-1, uitgave 2002 'Beheer, controle en onderhouder van brandbeveiligingsinstallaties - Deel 1: Brandmeldinstallaties'. Het certificaat dient te worden opgenomen in het logboek.

Artikel 9 Ontruimingsalarminstallatie

- 1 De ontruimingsalarminstallatie moet te allen tijde voor onmiddellijk gebruik beschikbaar zijn. Het beheer, de controle en het onderhoud van de ontruimingsalarminstallatie wordt geregeld conform NEN 2654-2, uitgave 2004.
- 2 De gebruiker van het bouwwerk waarin bij of krachtens enig wettelijk voorschrift een ontruimingsalarminstallatie is geëist, stelt een ontruimingsplan op ten behoeve van de in het bouwwerk aanwezige personen. Het ontruimingsplan wordt opgesteld volgens de relevante delen van de NTA 8112.

Toelichting bij artikel 9

Lid 1

Om in een calamiteit alle aanwezigen te kunnen alarmeren, stelt hoofdstuk 2 eisen aan de aanwezigheid van een ontruimingsalarminstallatie. Uiteraard moet de werking van een aanwezige ontruimingsalarminstallatie (ook wanneer deze niet geëist wordt in bedoeld hoofdstuk 2, maar wel in een gebouw aanwezig is) gegarandeerd zijn. Gebruikers van een gebouw moeten namelijk kunnen vertrouwen op de goede werking van de ontruimingsalarminstallatie.

Lid 2

Een ontruimingsplan dient ter goedkeuring aangeboden te worden aan de commandant brandweer. Na goedkeuring dient het ontruimingsplan opgenomen te worden in het logboek. Voor de opstelling van het ontruimingsplan dient de aanbeveling voor het opstellen van dergelijke plannen te worden gevolgd. Deze NTA 8112 'Leidraad voor een ontruimingsplan' wordt uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut. Voor veel gebruiksfuncties is een apart deel beschikbaar.

Artikel 10 Automatische brandblusinstallatie

Met betrekking tot het gebruik van de automatische brandblusinstallatie moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, dat is verleend door een door burgemeester en wethouders aanvaarde instelling.

Toelichting bij artikel 10

Dit artikel heeft als doel dat de werking van een automatische brandblusinstallatie in een gebouw altijd gegarandeerd is. Een automatische brandblusinstallatie kan toegepast worden in een gebouw in het kader van 'gelijkwaardigheid' of in het kader van 'gelijkwaardige veiligheid'. We spreken over 'gelijkwaardigheid' wanneer er sprake is van een situatie die past binnen het toepassingsgebied van het Bouwbesluit waarbij de eigenaar van het gebouw de automatische brandblusinstallatie toepast als alternatief voor bouwkundige brandwerende voorzieningen. We spreken over 'gelijkwaardige veiligheid' wanneer er sprake is van een situatie die buiten het toepassingsgebied van het Bouwbesluit valt. Een voorbeeld hiervan is een gebouw dat hoger is dan zeventig meter. Het Europese non-discriminatiebeginsel brengt bovendien met zich mee dat certificaten van instellingen uit andere lidstaten van de Europese Unie, alsmede Noorwegen, IJsland en Liechtenstein, eveneens moeten worden aanvaard, mits zulke certificaten gelijkwaardig zijn aan die welke door de gevestigde instituten in Nederland worden afgegeven.

De onderhavige eis in de bouwverordening geldt uitsluitend voor een certificaat(gedeelte) inzake het gebruik van de automatische brandblusinstallatie, dat wil zeggen een – niet verlopen- kwaliteitsverklaring betreffende de periodieke goedkeuring van de staat van onderhoud, het gebruiksgereed zijn en de goede werking.

De automatische brandblusinstallatie is ontworpen, aangelegd, opgeleverd en onderhouden overeenkomstig een programma van eisen. Het programma van eisen is beoordeeld door een inspectie-instelling. Deze inspectie-instelling voldoet voor wat betreft het uitvoeren van beoordelingen en inspecties van brandbeveiligingsinstallaties aan EN 45004 en is daarbij een type A inspectie-instelling. De inspectie-instelling is geaccrediteerd door de Stichting Raad voor Accreditatie. Het programma van eisen is goedgekeurd door het bevoegd gezag, voordat met de aanleg van de automatische brandblusinstallatie wordt begonnen. Het programma van eisen, alsmede het bewijs van beoordeling door de inspectie-instelling is binnen de inrichting aanwezig. Uiterlijk één maand na de aanleg van de installaties, en vervolgens iedere twaalf maanden daarna, worden de installaties geïnspecteerd door een EN 45004, type A, inspectie-instelling die geaccrediteerd is door de Stichting Raad voor Accreditatie. De inspectierapporten zijn binnen de inrichting aanwezig.

Een installatie is voorzien van een geldige kwaliteitsverklaring (certificaat) die is afgegeven door een certificatie-instelling die geaccrediteerd is door de Stichting Raad voor Accreditatie.

Artikel 11 Brandslanghaspels en de bijbehorende pompinstallatie

1 De pompinstallatie van een bij of krachtens enig wettelijk voorschrift aanwezige brandslanghaspel moet ten minste eenmaal per maand worden gecontroleerd op een goede werking en zo nodig worden gerepareerd.

- 2 Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van de brandslanghaspel en de daarbij behorende pompinstallaties.

Toelichting bij artikel 11

De resultaten van de controles dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 12 Automatisch werkende deuren

- 1 Automatisch werkende deuren in een vluchtroute mogen de ontvluchting niet belemmeren.
2 Bij aanwezigheid van een sluisconstructie worden voorzieningen getroffen, zodat in geval van brand de sluiswerking teniet wordt gedaan.

Toelichting bij artikel 12

Lid 1

Automatisch werkende deuren in een vluchtroute moeten bij het wegvallen van de netspanning automatisch opengaan of gemakkelijk met de hand kunnen worden geopend en vervolgens in geopende stand blijven staan. Op handmatig te openen schuifdeuren moet duidelijk kenbaar worden gemaakt hoe de deur moet worden geopend.

Dit artikel geldt niet voor automatisch werkende schuifdeuren waarvoor een brandwerendheidseis of een rookwerendheidseis geldt op grond van enig wettelijk voorschrift. De betreffende deuren moeten zelfsluitend zijn en handmatig geopend kunnen worden.

Lid 2

Bij aanwezigheid van een sluisconstructie dienen voorzieningen te zijn getroffen dat in geval van brand de sluiswerking teniet wordt gedaan.

De voorzieningen moeten voldoen aan het gestelde in de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Voorbeelden van sluisconstructies die in dit artikellid bedoeld worden, zijn tochtsluizen en bewakingsluizen. Dit artikel is niet van toepassing op rooksluizen zoals bedoeld in artikel 2.135 van het Bouwbesluit.

Artikel 12A Deuren van overdruktrappenhuisen

De deuren die op de verdiepingen van gebouwen leiden naar een overdruktrappenhuis, als bedoeld in NEN 6092, uitgave 1995, moeten op ooghoogte zijn voorzien van een herkenbaar opschrift waaruit blijkt dat het een overdruktrappenhuis is.

Toelichting bij artikel 12A

Wanneer een trappenhuis op overdruk staat, kunnen vluchtende mensen denken dat de toegang tot het trappenhuis op slot zit. De weerstand van een deur waarbij het trappenhuis op overdruk staat is groter dan de weerstand van een normale deur. Een voorbeeld van een opschrift is: 'HARD DUWEN, trappenhuis kan op overdruk staan'.

Artikel 13 Kwaliteit van vluchtrouteaanduiding

- 1 De vluchtrouteaanduiding, die bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is vereist, dient altijd goed zichtbaar te zijn.
2 De vluchtrouteaanduiding, die bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is vereist, wordt tenminste eenmaal per jaar gecontroleerd en zonodig gerepareerd.

Toelichting bij artikel 13

Lid 1

De vluchtrouteaanduiding dient te voldoen aan het gestelde in artikel 2.6.8 tot en met 2.6.10 van de bouwverordening. Vluchtrouteaanduidingen moeten te allen tijde zichtbaar zijn. Hiermee wordt bedoeld dat er geen gordijnen voor de vluchtrouteaanduiding mogen hangen.

Voor de staat van vluchtrouteaanduidingen in bestaande bouwwerken en als grondslag voor een besluit op grond van artikel 13 Woningwet, dan wel het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom wordt het hiervoor bedoelde voorschrift in artikel 2.6.9, eerste lid van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 5.2.1 van de bouwverordening.

Lid 2

De resultaten van de controle dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 14 Gasflessen

- 1 Een flessengasinstallatie moet voldoen aan de eisen in NEN 1078, uitgave 1999.
- 2 Bij inpassing gebruik van gasflessen mag de nominale inhoud van de gevulde en lege flessen gezamenlijk niet meer bedragen dan 110 liter **tenzij bij of krachtens enig wettelijk voorschrift anders is bepaald.**
- 3 Een gasfles moet zijn voorzien van een door Lloyd's Register - Stoomwezen erkend geldig keurmerk.
- 4 De afsluiter van een gasfles moet van een door Lloyd's Register - Stoomwezen goedgekeurd type zijn.
- 5 Tussen gasfles en verbruikstoestel moet een buigzame verbinding voldoen aan de richtlijnen, vermeld in NPR 3378/0, uitgave 1999.
- 6 Tussen de opslag voor gasflessen en een besloten ruimte wordt een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van tenminste 60 minuten gerealiseerd.
- 7 Een gas slang mag maximaal vier jaar oud zijn en moet met een deugdelijke slangklem op de tule van de gasdrukregelaar en het verbruikstoestel zijn aangesloten.
- 8 Anders dan voor de tractie van een motorvoertuig is gebruik van LPG niet toegestaan.
- 9 De afstand tussen gasflessenopslag en een gebouw moet ten minste 5 meter bedragen, tenzij tussen de opslag en dit gebouw en de omgeving hiervan een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van ten minste 30 minuten bestaat.

Toelichting bij artikel 14

Lid 1

Bij NEN 1078 is een Praktijkrichtlijn geschreven: NPR 3378. Deze NPR geeft constructieve voorbeelden om aan de prestatie-eisen uit NEN 1078 te voldoen. NPR 3378 bevat afzonderlijke delen met voorbeelden en constructietekeningen, die zijn ingedeeld in vijf groepen: gasleidingen, gastoestellen, afvoersystemen, uitmondingen en diversen.

Voor de invulling van dit artikel zijn de volgende delen uit NPR 3378 relevant:

- NPR 3378-0, uitgave 2003 'Handleiding bij de NPR in delen (werkbladen) voor gasinstallaties volgens Bouwbesluit, NEN 1078:1999, NEN-EN 1775:1998 en NEN 2757:2001, NEN 3028:2004'.
- NPR 3378-4, uitgave 2001 'Dimensionering van de gasinstallatieleidingen en propaan met de grafiekmethode'.
- NPR 3378-10, uitgave 2001 'Flexibele leidingsystemen (PEX, meerlagentechniek geribbeld corrosievast staal of gelijkwaardig)'.

Lid 3 en 4

Lloyd's Register - Stoomwezen heeft vestigingen in:

Haren (Gr) Postbus 6, 9750 AA Haren, tel. (050) 533 96 89, fax (050) 533 96 80;

Amsterdam Joop Geesinkweg 551, 1096 AX Amsterdam, tel. (020) 699 06 99, fax (020) 699 06 71;

Rotterdam Postbus 701, 3000 AS Rotterdam, tel. (010) 201 42 00, fax (010) 411 75 80;

Ritthem (Zld) Postbus 297, 4380 AG Vlissingen, tel. (0118) 461 428, fax (0118) 461 487.

Lid 6

'Brandoverslag' betekent de uitbreiding van brand via de buitenlucht. Met 'branddoorslag' wordt bedoeld de branduitbreiding via een traject dat niet via de buitenlucht loopt. In dit artikellid wordt gewaarborgd dat een brand in een gebouw geen gevaar oplevert voor een naastgelegen gasflessenopslag. Het betreft hier een gasflessenopslag die in de buitenlucht is gelegen.

Dit artikellid is niet bedoeld als waarborging van de veiligheid gezien vanuit de gasflessenopslag naar het gebouw toe. Gezien het brandscenario van een gasflessenopslag zal dit niet de aanleiding zijn van een brand in een naastgelegen gebouw.

Tussen een gasflessenopslag en een besloten ruimte moet dus een WBDBO-eis van 60 minuten gerealiseerd worden. Als grenswaarde geldt hierbij een warmtestralingsflux van 15 kW/m² ter plaatse van de gasflessenopslag als gevolg van een brand in het naastgelegen gebouw.

Artikel 15 Rookbeheersingssystemen

Met betrekking tot het gebruik, het onderhoud en de controle van het bij of krachtens enig wettelijk voorschrift vereiste rookbeheersingssysteem moet te allen tijde een geldig certificaat kunnen worden overgelegd, dat is verleend door een door burgemeester en wethouders aanvaarde instelling.

Toelichting bij artikel 15

Er bestaan diverse rookbeheersingssystemen. Voorbeelden zijn: rook- en warmteafvoerinstallaties, overdrukinstallaties en stuwkrachtventilatie. Van het gebruik, het onderhoud en de controle van rookbeheersingssystemen moet te allen tijde een certificaat kunnen worden overgelegd. De rookbeheersingssystemen moeten voldoen aan het gestelde in de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), Postbus 7010, 6801 HA Arnhem, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Artikel 16 Overdrukinstallatie

Vervallen.

Artikel 17 Onderhoud van rook- en brandscheidingen

- 1 Voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt, worden ten minste eenmaal per maand gecontroleerd op een goede werking en zo nodig gerepareerd.
- 2 Ten minste eenmaal per jaar wordt door een ter zake kundige het nodige onderhoud verricht en een controle gehouden op de goede werking van de voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of een brandwerendheidseis geldt.

Toelichting bij artikel 17

Alle voorzieningen in doorvoeren door een wand waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt, worden ten minste eenmaal per maand gecontroleerd op een goede werking en zo nodig gerepareerd. Voorbeelden van de bedoelde voorzieningen zijn brandkleppen en brandmanchetten. Deze voorzieningen kunnen getroffen zijn in luchtbehandelingskanalen, maar ook kabelgoten, transportsystemen en buizenpost zijn voorbeelden van doorvoeren die door wanden kunnen lopen waarvoor een rookwerendheidseis en/of brandwerendheidseis geldt. De resultaten van de controles dienen opgenomen te worden in het logboek.

Artikel 18 Brandweeringang

Vervallen

Artikel 19 Logboek

- 1 De historie van de brandbeveiligingsvoorzieningen, de werkzaamheden en het onderhoud bij of krachtens enig voorschrift uit deze verordening inclusief bijlagen vereist, worden in een logboek vermeld.
- 2 Het logboek ligt in het bouwwerk ter inzage en wordt onmiddellijk aan de met toezicht belaste personen getoond.

Toelichting bij artikel 19

Met de historie van de installatie wordt bedoeld: alle technisch relevante informatie voor een correcte aanleg van de installatie, de werkzaamheden die verricht zijn aan de installatie, de verslagen van de maandelijkse controles, de certificaten etc. Eveneens dienen de resultaten van de ontruimingsoefeningen in het logboek vastgelegd te worden. Het logboek moet onmiddellijk beschikbaar zijn, zodat handhavers en toezichthouders het kunnen raadplegen.

Artikel 20 Werkzaamheden, niet behorend tot de normale bedrijfsuitoefening

Voordat er onderhouds-, herstellings-, wijzigings- of sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd, waarbij stoffen als bedoeld in de Regeling bouwbesluit 2003, of gereedschappen worden gebruikt, in, op of aan een bouwwerk of installatie van een bouwwerk dat vanwege zijn kunstwaarde, wetenschappelijk of maatschappelijk belang bijzondere bescherming behoeft tegen brandgevaar, wordt dit door de rechthebbende van dat bouwwerk aan burgemeester en wethouders gemeld.

Toelichting bij artikel 20

Burgemeester en wethouders dienen op de hoogte te worden gesteld van werkzaamheden die worden verricht aan bijzondere gebouwen. Het betreft hier onderhouds-, herstellings-, wijzigings- of sloopwerkzaamheden waarbij stoffen als bedoeld in de Regeling Bouwbesluit 2003 of gereedschappen worden gebruikt. Bijzondere gebouwen zijn gebouwen die kunstwaarde hebben of van wetenschappelijk of maatschappelijk belang zijn. Per gemeente wordt bepaald voor welke gebouwen deze eis van toepassing is.

Artikel 21 Rookmelders in woningen

De op grond van artikel 2.146, lid 7, van het Bouwbesluit 2003 aanwezige rookmelders moeten adequaat functioneren volgens NEN 2555, uitgave 2002.

Toelichting bij artikel 21

Met dit artikel wordt bedoeld dat de rookmelders in woningen die op grond van artikel 2.146, lid 7 van het Bouwbesluit vereist zijn, adequaat moeten functioneren volgens NEN 2555, uitgave 2002, 'Brandveiligheid van gebouwen - rookmelders voor woonfuncties'. De op grond van enig ander wettelijk voorschrift noodzakelijke rookmelders vallen buiten dit artikel. Rookmelders hebben een beperkte levensduur. De werking van de rookmelder dient te allen tijde gegarandeerd te zijn.

Artikel 22 Roltrap

Een teruglooppriimte van een roltrap wordt ter voorkoming van brand vrijgehouden van vuil en stof. Deze ruimte wordt daartoe overeenkomstig NEN-EN 13015, uitgave 2001, ten minste eenmaal per kwartaal onderhouden en gereinigd.

Toelichting bij artikel 22

Wanneer de teruglooppriimte van een roltrap niet deugdelijk onderhouden en gereinigd is, bestaat er een verhoogd risico op het ontstaan van brand.

Artikel 23 Garantiecertificaat

Constructie-onderdelen die uitsluitend met aanvullende behandelingen de benodigde prestaties kunnen garanderen, zijn voorzien van een geldig certificaat. Het certificaat wordt opgenomen in het

logboek.

Toelichting bij artikel 23

Voorbeelden van constructie-onderdelen die uitsluitend met aanvullende behandelingen de benodigde prestaties kunnen garanderen zijn:

- Rieten daken; na behandeling kan een rieten dak niet-brandgevaarlijk zijn.
- Stalen draagconstructies; na behandeling met een verfsysteem kan de draagconstructie brandwerend zijn.
- Houten gevelbekleding; na behandeling met een impregneermiddel kan de gevelbekleding voldoen aan de eisen die gelden ten aanzien van brandvoortplanting.

Aangezien de benodigde behandeling van de constructie verouderd, bestaat er een risico op een vermindering van de kwaliteit. Deze kwaliteit dient gegarandeerd te worden doordat een geldig certificaat beschikbaar is .

Er wordt vanuit gegaan dat de benodigde voorzieningen in beginsel goed zijn aangebracht en dat ze in stand worden gehouden.

Artikel 24 Opslag van goederen in rookvrije vluchtroutes

De aanwezige materialen in rookvrije vluchtroutes voldoen aan de eisen die voor constructie-onderdelen worden gesteld in afdeling 2.12 en 2.15 van het Bouwbesluit.

Toelichting bij artikel 24

In het Bouwbesluit worden eisen gesteld aan constructie-onderdelen ten aanzien van de beperking van de ontwikkeling van brand en de beperking van het ontstaan van rook. Met deze eisen dient voorkomen te worden dat een beginnende brand zich snel uitbreidt langs het oppervlak van een bouwwerk. Tevens dient voorkomen te worden dat als gevolg van een hevige rookontwikkeling het zicht voor vluchtende mensen beperkt wordt.

Aan alle in de rookvrije vluchtroute aanwezige materialen worden dezelfde eisen gesteld als aan constructie-onderdelen zoals beschreven in afdeling 2.12 en 2.15 van het Bouwbesluit.

Artikel 25 Bluswaterwinplaats op eigen terrein

De rechthebbende op een bouwwerk, ten behoeve waarvan een bluswaterwinplaats aanwezig is, is verplicht deze zodanig te onderhouden, dat daaruit te allen tijde over voldoende bluswater kan worden beschikt.

Toelichting bij artikel 25

Een bluswaterwinplaats op eigen terrein moet altijd beschikbaar zijn. De eigenaar van het bouwwerk ten behoeve waarvan de bluswaterwinplaats aanwezig is, moet ervoor zorgen dat de bluswaterwinplaats zodanig is onderhouden dat er altijd voldoende bluswater beschikbaar is. Het bedoelde onderhoud omvat ten minste een periodieke test op het leveren van voldoende capaciteit en een adequate bereikbaarheid. Deze test dient in de frequentie te worden uitgevoerd die gebruikelijk is voor de publieke brandkranen in de gemeente. Op verzoek van of namens burgemeester en wethouders dient van de test een bewijs (testrapport) te worden overlegd.

BIJLAGE 4: GEBRUIKSEISEN VOOR BOUWWERKEN MET UITZONDERING VAN DE NIET-GEMEENSCHAPPELIJKE RUIMTEN IN WOONFUNCTIES

Bijlage behorende bij artikel 6.2.1, tweede lid

Artikel 1 Uitgangen en vluchtwegen

- 1 Een deur in de vluchtroute wordt bij aanwezigheid van personen in het bouwwerk uitsluitend zodanig gesloten, dat de deur ten behoeve van deze personen van binnen uit ogenblikkelijk over de minimaal vereiste breedte kan worden geopend zonder dat hiertoe gebruik moet worden gemaakt van een sleutel of een ander los voorwerp.
2. Deuren en luiken die een brandwerende en/of rookwerende functie hebben, worden niet langer in geopende stand gehouden dan voor het verkeer van personen of het vervoer van goederen noodzakelijk is, tenzij door middel van automatische inrichtingen die de deuren, respectievelijk luiken, loslaten zodra een toestand intreedt waarin deze als brandwering en/of rookwering moeten dienen.
- 3 Een deur die in een vluchtroute ligt van een ruimte waarin meer dan 100 personen zullen verblijven en een deur in een doorgang of uitgang bestemd voor ontvluchting van meer dan 100 personen wordt niet anders gesloten dan door middel van
 - a. een sluiting, waarbij de deur opengaat door een lichte druk tegen de deur, in de vluchtrichting gezien,
 - b. een sluiting waarvan de bedieningsinrichting bestaat uit een op de deur, in de vluchtrichting gezien, op minimaal één meter boven de vloer, over de volle breedte van de deur aangebrachte stang, waarbij de deur opengaat door een lichte druk tegen deze stang (panieksluiting).

Toelichting bij artikel 1

Lid 1

Met deze eis wordt gewaarborgd dat een deur in een vluchtroute bij de aanwezigheid van personen in een gebouw door de betreffende persoon altijd geopend kan worden zonder sleutels of andere losse voorwerpen

Lid 2

De automatische inrichtingen voor het loslaten van deuren, respectievelijk luiken zodra een toestand intreedt waarin deze als brandwering en/of rookwering dienen, voldoen aan het gestelde in hoofdstuk 10 van de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding'.

Lid 3

De voorziening moet voldoen aan het gestelde in de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), postbus 7010, 6810 HA ARNHEM, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Belangrijk aandachtspunt voor de uitvoeringspraktijk is dat een in onderdeel a en b bedoelde deursluiting in het concrete geval daadwerkelijk overeenkomstig de instructies van de fabrikant/leverancier van de betreffende sluiting wordt aangebracht. Verkeerd aanbrengen van de sluiting kan de beoogde werking daarvan namelijk teniet doen of bemoeilijken, met alle veiligheidsrisico's van dien.

Artikel 2 Bekleding, stoffering en versiering

- 1 Stoffering en versiering wordt vrijgehouden van spots en andere warm wordende apparatuur. De temperatuur ter plaatse van de versiering en/of stoffering is niet hoger dan 90 °C.
- 2 Tussen het vloeroppervlak van een ruimte en de aangebrachte versiering blijft een vrije ruimte over van minimaal 2,5 meter
- 3 De versiering als bedoeld om het vorige lid is in geval van brand niet gemakkelijk ontvlambaar, in geval van brand vindt geen druppelvorming plaats.

- 4 Met brandbaar gas gevulde ballonnen zijn binnen een bouwwerk niet aanwezig.
- 5 De toe te passen materialen en aankledingsproducten hebben in vluchtroutes een navlamduur van ten hoogste 15 seconden en een nagloeduur van ten hoogste 60 seconden.
- 6 De toegepaste bekleding, stoffering en versiering voldoen ten minste aan de eisen ten aanzien van de brand- en rookklassen zoals gesteld in de afdelingen 2.12 en 2.15 van het Bouwbesluit 2003 die op die locatie gelden voor constructieonderdelen.

Toelichting bij artikel 2

Lid 1

Bij stoffering en versiering moet naast de inrichting van een gebouw ook gedacht worden aan tijdelijke versiering.

Lid 2

Een vrije hoogte van 2,5 meter is noodzakelijk in verband met de menselijke maat.

Lid 3

In Nederland zijn geen normen beschikbaar voor de bepaling van de materiaal-eigenschappen van versiering voor wat betreft 'makkelijk ontvlambaar' en 'druppelvorming'. Daarom is op de internetsite van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), www.nvbr.nl, informatie beschikbaar waarin een handvat wordt gegeven door het brandveilig gebruiken van versieringen. U vindt dit document 'Feestversiering? Het kan en moet veilig' als te downloaden pdf-bestand op de NVBR-site, bij thema's en projecten onder preventie-producten.

Lid 4

Wanneer in een bouwwerk met gas gevulde ballonnen aanwezig zijn, is er een verhoogde kans op het ontstaan van een ontploffing en als gevolg daarvan branduitbreiding.

Lid 5

Voor textielproducten dienen de navlamduur en de nagloeduur bepaald te zijn volgens NEN-EN-ISO 6940, uitgave 2004 'Textiel-brandgedrag-bepaling van de ontvlambaarheid van verticaal geplaatste proefstukken' en NEN-EN-ISO 6941, uitgave 2004 'Textiel-brandgedrag-meting van de vlamverspreidingseigenschappen van verticaal geplaatste proefstukken'. Voor kunststofproducten zijn nog geen normen beschikbaar.

Lid 6

In het Bouwbesluit worden eisen gesteld aan constructieonderdelen ten aanzien van de beperking van de ontwikkeling van brand en de beperking van het ontstaan van rook. Met deze eisen dient voorkomen te worden dat een beginnende brand zich snel uitbreidt langs het oppervlak van een bouwwerk. Tevens dient voorkomen te worden dat als gevolg van een hevige rookontwikkeling het zicht voor vluchtende mensen beperkt wordt.

Aan bekleding, stoffering en versiering in een bouwwerk worden dezelfde eisen gesteld als aan constructieonderdelen zoals beschreven in de afdelingen 2.12 en 2.15 van het Bouwbesluit.

Artikel 3 Elektrische verlichting

Indien een ruimte de mogelijkheid met zich meebrengt dat deze tijdens de aanwezigheid van personen wordt verduisterd, is in die ruimte, als er meer dan vijftig personen gelijktijdig verblijven, elektrische verlichting aanwezig van zodanige sterkte dat een redelijke oriëntering mogelijk is.

Toelichting bij artikel 3

Met dit artikel wordt gewaarborgd dat in ruimten die mogelijk verduisterd zijn tijdens de aanwezigheid van personen altijd elektrische verlichting aanwezig is. Er moet een elektrische verlichtingsinstallatie met een dusdanige sterkte aanwezig zijn dat oriëntatie mogelijk is. Mensen moeten daar altijd over kunnen beschikken.

Artikel 4 Aanduiding van blusmiddelen

Een blusmiddel dat bij of krachtens enig wettelijk voorschrift aanwezig is, is voldoende herkenbaar of zichtbaar aangegeven.

Toelichting bij artikel 4

Wanneer sprake is van een ingebouwd blusmiddel, is het blusmiddel onvoldoende herkenbaar. Dit betekent dat in deze gevallen een pictogram aangebracht moet worden, zodat aan de buitenzijde van de kast zichtbaar is dat er een blusmiddel in de kast aanwezig is.

Wanneer sprake is van een blusmiddel in bijvoorbeeld een stellingenmagazijn of in een winkel met schappen of andere belemmeringen, is het blusmiddel onvoldoende zichtbaar. Een platte sticker op of boven het blusmiddel is in de omgeving onvoldoende zichtbaar. In deze gevallen moet een pictogram aangebracht worden, zodat in de omgeving zichtbaar wordt dat er een blusmiddel aanwezig is.

De voorziening moet voldoen aan het gestelde in de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), postbus 7010, 6901 HA ARNHEM, telefoon (026) 355 24 55, www.nvbr.nl.

Artikel 5 Toepassen van vuurwerk binnen een gebouw

Voor het afsteken van vuurwerk in bouwwerken wordt veertien dagen van tevoren een overzicht bij burgemeester en wethouders ingediend, waaruit blijkt dat die activiteit op veilige wijze zal plaatsvinden.

Toelichting bij artikel 5

Om de veiligheid bij het ontsteken van vuurwerk in bouwwerken te waarborgen, is het van belang dat burgemeester en wethouders inzicht hebben in de wijze waarop de activiteit wordt uitgevoerd. Het aspect veiligheid verdient bijzondere aandacht.

Degene die het vuurwerk afsteekt in bouwwerken moet veertien dagen van tevoren een overzicht bij burgemeester en wethouders indienen waaruit blijkt dat die activiteit op een veilige wijze plaatsvindt.

De beoordeling vindt plaats op grond van artikel 6.4.1.

Artikel 6 Opstelling van inventaris

- 1 Bij in rijen opgestelde zitplaatsen moet tussen de rijen een vrije ruimte aanwezig zijn van ten minste 0,40 meter, gemeten tussen de loodlijnen door de elkaar dichtst naderende gedeelten van de rijen.
Indien in een rij tussen zitplaatsen tafeltjes zijn geplaatst, moet de genoemde vrije ruimte ter plaatse van de tafeltjes doorlopen.
- 2 In rijen opgestelde zitplaatsen, waarbij sprake is van
 - meer dan 4 stoelen in een rij, en
 - meer dan 4 rijen, en
 - een ruimte waarin meer dan 100 stoelen zullen zijn opgesteldzijn zo gekoppeld dan wel aan de vloer zijn bevestigd dat deze door gedrang niet kunnen verschuiven of omvallen.
- 3 Een rij zitplaatsen, die slechts aan één einde op een gangpad of uitgang uitkomt, mag niet meer dan 8 zitplaatsen bevatten.
- 4 Een rij zitplaatsen die aan beide einden op een gangpad of een uitgang uitkomt, mag ten hoogste bevatten:
 - 16 zitplaatsen, indien de vrije ruimte tussen de rijen kleiner is dan 0,45 meter;
 - 32 zitplaatsen, indien de vrije ruimte tussen de rijen groter is dan 0,45 meter;
 - 50 zitplaatsen, indien de vrije ruimte tussen de rijen groter is dan 0,45 meter en er bovendien aan beide einden van de rijen per 4 rijen een uitgang met een breedte van ten minste 1,10 meter aanwezig is.

- 5 De inrichting van een ruimte, met inbegrip van door personen bezette stoelen, neemt tot een hoogte van 2,5 meter slechts zodanige oppervlakten in beslag- gemeten in loodrechte projectie op de vloer- dat ten minste
- 0,25 m² vloeroppervlakte beschikbaar blijft voor iedere persoon waarvoor geen zitplaats aanwezig is;
 - 0,3 m² vloeroppervlakte beschikbaar blijft voor iedere persoon waarvoor een zitplaats aanwezig is die zodanig is of is aangebracht dat deze door gedrang niet kan verschuiven of omvallen;
 - 0,5 m² vloeroppervlakte beschikbaar blijft voor iedere persoon waarvoor een zitplaats aanwezig is die niet zodanig is of is aangebracht dat deze door gedrang niet kan verschuiven of omvallen.
- 6 Inrichtingen in een ruimte waarin personen verblijven zijn, indien de vrije vloeroppervlakte minder dan 0,5 m² per persoon bedraagt, zodanig aangebracht dat zij door gedrang niet kunnen verschuiven of omvallen.

Toelichting bij artikel 6

Lid 1

Hiermee wordt een voldoende doorstroomcapaciteit tussen in rijen opgestelde stoelen gewaarborgd.

Lid 2

Het onderling koppelen van stoelen dient zodanig gerealiseerd te worden dat deze door gedrang niet ontkoppeld kunnen worden.

Lid 3

Hiermee wordt gewaarborgd dat slechts een beperkt aantal mensen op een 'doodlopend eind' zitten. Wanneer doodlopende rijen zitplaatsen te lang worden, ontstaat het gevaar dat mensen over stoelen klauteren waardoor paniek en chaos ontstaat. Dit gevaar moet worden voorkomen. Een voldoende uitstroomcapaciteit van een doodlopende rij stoelen moet gegarandeerd zijn.

Lid 4

Met deze eis wordt gewaarborgd dat een vloeiende ontruiming gerealiseerd wordt. Wanneer er sprake is van een vaste opstelling van stoelen verdient de doorstroomcapaciteit van de looppaden tussen de stoelen bijzondere aandacht.

Lid 5

Met deze eis wordt gewaarborgd dat een vloeiende ontruiming gerealiseerd wordt. Wanneer er sprake is van een vaste opstelling van meubelen en objecten in een ruimte verdient de doorstroomcapaciteit van de verkeersgebieden nadere aandacht.

Lid 6

Om een veilige ontvluchting te kunnen garanderen in een ruimte waarin veel mensen samenkomen, moet de inrichting hiervan niet kunnen verschuiven of omvallen. Wanneer de inrichting omvalt of verschuift zal dit namelijk de ontvluchting belemmeren en leiden tot ongewenste paniek.

Artikel 7 Afval Vervallen.

Artikel 8 Periodieke controle van draagbare blustoestellen

Ten minste eenmaal per jaar wordt door een ter zake kundige het nodige onderhoud verricht conform NEN 2559, uitgave 2001 en een controle gehouden op de reinheid en de goede werking van draagbare blustoestellen. Indien nodig worden deze gerepareerd.

Toelichting bij artikel 8

De aanwezigheid van draagbare blustoestellen wordt bij of krachtens wettelijke voorschriften gesteld. In sommige situaties zijn draagbare blustoestellen in een gebouw aanwezig op vrijwillige basis of op verzoek van verzekeraars. Aangezien het gebruik van draagbare blustoestellen

eenvoudig is, moeten gebruikers van het gebouw ervan uit kunnen gaan dat de werking van de draagbare blustoestellen gegarandeerd is. Alle draagbare blustoestellen, dus ook degene die op vrijwillige basis worden opgehangen, moeten worden gecontroleerd op reinheid en een goede werking en indien nodig gerepareerd.

BIJLAGE 5: TOEGESTANE HOEVEELHEID BRANDGEVAARLIJKE STOFFEN

Bijlage behorend bij artikel 6.2.2

Maximum toegestane hoeveelheid stoffen voor huishoudelijk en alle ander niet-bedrijfsmatig gebruik

Stoffen genoemd onder:	Vloeistoffen
Groep 1 a t/m d	Conform de Richtlijn betreffende het opslaan voor huishoudelijk gebruik van brandbare vloeistoffen (opgenomen als bijlage 6 paragraaf 3)
Groep 2 e t/m j	Conform de hiervoor bij groep 1 genoemde Richtlijnen
Groep 3 k	1 Tot maximaal 225 liter: conform de hiervoor bij groep 1 genoemde Richtlijnen; 2 Van 225 liter t/m 400 liter:
	2.1 Bovengronds: uitsluitend op de plaatsen, genoemd in de gevallen 3.4.1.a t/m 3.4.1.d van de bij groep 1 genoemde richtlijnen: in goed gesloten metalen vaatwerk bestemd tot berging van maximaal 200 liter vloeistof;
	2.2 Ondergronds: overeenkomstig bijlage 6, paragraaf 1
	3 Meer dan 400 liter
	3.1 Bovengronds: overeenkomstig bijlage 6, paragraaf 2
	3.2 Ondergronds: overeenkomstig bijlage 6, paragraaf 1
Groep 3 l	Niet van toepassing
Groep 4 m t/m p	Niet van toepassing
Groep u q	Niet van toepassing
Groep X r	Niet van toepassing

Maximum toegestane hoeveelheid stoffen voor huishoudelijk en alle ander niet-bedrijfsmatig gebruik

Stoffen genoemd onder	Vaste stoffen
Groep 1 a t/m d	In totaal 1 kilogram, met uitzondering van bij kamertemperatuur aan zelfontbranding onderhevige stoffen
Groep 2 e t/m j	In totaal 4 kilogram
Groep 3 k	Niet van toepassing
Groep 3 l	Niet van toepassing
Groep 4 m t/m p	Niet van toepassing
Groep u q	Niet van toepassing
Groep X r	Niet van toepassing

Maximum toegestane hoeveelheid stoffen voor huishoudelijk en alle ander niet-bedrijfsmatig gebruik

Stoffen genoemd onder	Gassen
Groep 1 a t/m d	Samengeperst of tot vloeistof verdicht: <ol style="list-style-type: none"> 1. ten behoeve van het gebruik in een installatie: in flessen van maximaal 45 liter tot een totaal van maximum twee flessen; 2. in losse flessen van maximaal 10 liter tot een totaal van maximum 20 liter.
Groep 2 e t/m j	Samengeperst of tot vloeistof verdicht tot een maximum van 15 liter
Groep 3 k	Niet van toepassing
Groep 3 l	Niet van toepassing
Groep 4 m t/m p	Niet van toepassing
Groep u q	Niet van toepassing
Groep X r	Niet van toepassing

BIJLAGE 6 OPSLAG BRANDGEVAARLIJKE STOFFEN

Bijlage behorend bij artikel 6.2.3

Paragraaf 1 Opslag van vloeistoffen met een vlampunt (bij een druk van 100 kPa) hoger dan 55 °C ondergrondse tanks

Artikel 1.1 Constructievoorschriften

- 1 De tank moet een cilindrische vorm hebben en voldoen aan de 'Voorschriften voor stalen tanks voor ondergrondse opslag van vloeibare brandstof' (K 3-producten) volgens NEN 3350, uitgave 1991. Indien in de tank verwarmde olie wordt opgeslagen moet bovendien voldaan worden aan de voorschriften volgens NEN 3350, uitgave 1991. Het bewijs waarin vermeld is dat de tank aan bovenstaande bepalingen voldoet, afgegeven door het Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen (KIWA) moet aan burgemeester en wethouders vóór het in gebruik nemen van de tank worden overgelegd.
- 2 De tank moet tegen corrosie zijn beschermd door een bekleding als omschreven in NEN 3350, uitgave 1991.
- 3 De waterafvoeropening en de ontluchtingsleiding moeten elk op een ander einde van de tank zijn aangebracht.

Artikel 1.2 Installatievoorschriften

- 1 De bekleding moet ter plaatse waar de tank wordt ingegraven worden gecontroleerd door afvonken en eventuele beschadigingen moeten worden bijgewerkt. Het onderzoek op dichtheid van de tank en de daarop aangesloten leidingen moet opnieuw geschieden nadat de tank is geplaatst door beproeving met lucht bij een inwendige overdruk van 30 kPa met behulp van een U-vormige open pijp en een waterkolom, of met water bij een inwendige overdruk van 200 kPa. Bij beproeving met lucht mag eventueel product in de tank aanwezig zijn. Bij deze beproeving moet de druk gedurende ten minste 15 minuten constant blijven. Een bewijs hiervan, afgegeven door het KIWA of een door een instituut erkende deskundige, moet vóór het in gebruik nemen van de tank aan burgemeester en wethouders worden overgelegd.
- 2 De tank moet zover worden ingegraven, dat de dekking boven het mangatdeksel ten minste 300 mm bedraagt. Onder de tank moet een laag ingewaterd zand zijn aangebracht, ten minste 300 mm dik. De ruimte rondom de tank moet zijn opgevuld met een laag schoon zand, welke ten minste 300 mm dik is en waaruit stenen, sintels, grind en andere harde voorwerpen zorgvuldig zijn verwijderd. Het mangat of de mangaten moeten gemakkelijk bereikbaar zijn. De sleuven van ondergrondse pijpleidingen moeten eveneens met schoon zand worden aangevuld. Indien zeker gesteld is, dat de uitgegraven grond geen harde voorwerpen bevat, mag voor het opvullen deze grond in plaats van zand worden gebruikt.
- 3 De tank moet enigszins hellend zijn opgesteld en van een opening zijn voorzien zodat eventueel in de tank aanwezig water op een eenvoudige wijze kan worden verwijderd. Desgewenst kan de peilopening voor dit doel worden gebruikt. De ontluchtingsleiding moet zich aan het hoogst gelegen einde bevinden.
- 4 De tank moet zo nodig tegen opdrijven en verzakken zijn beschermd. De tank mag niet zijn ingegraven op een plaats waar zwaar verkeer plaatsheeft, tenzij bijzondere voorzieningen zijn getroffen tot het tegengaan van gevaar van beschadiging van de tank of de leidingen.
- 5 De tank, de appendages en de leidingen moeten vloeistofdicht zijn.
- 6 Tenzij op grond van een rapport van het Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen (KIWA) kan worden aangetoond, dat de specifieke weerstand van de grond op de plaats waar de tank komt te liggen meer dan 500 kOhm/ m bedraagt, moet de tank met de daarop aansluitende ondergrondse leiding uitwendig tegen corrosie zijn beschermd door middel van een kathodische bescherming, welke jaarlijks op haar goede werking moet worden gecontroleerd door het KIWA (indien gewenst kan de controle op aanvraag ook door het

- VEG-Gasinstituut of het Metaalinstituut TNO worden uitgevoerd) en welke aan het gehele te beschermen oppervlak te allen tijde een potentiaal geeft van 850 mV of een meer negatieve waarde gemeten t.o.v. een Cu-CuSO₄ referentiecel. Ten behoeve van de kathodische bescherming moeten bovengrondse delen van de installatie elektrisch zijn geïsoleerd van de tank en de ondergrondse leidingen. Deze isolatiestukken moeten tegen beschadiging zijn beschermd. De meting van de weerstand van de grond mag niet geschieden onder extreme omstandigheden van droogte en moet worden bepaald op het diepste punt van de te maken uitgraving.
- 7 De tank moet zijn voorzien van een ontluchttingsleiding met een inwendige middellijn van ten minste 38 mm. Indien meer dan één vulleiding wordt toegepast moet deze maat ten minste 50 mm bedragen. Deze ontluchttingsleiding moet bovengronds stevig zijn bevestigd. De uitmonding van de leiding moet zich boven de begane grond bevinden en op een zodanige plaats, dat het uit deze leiding ontwijkende gasmengsel zich niet kan verzamelen in een besloten ruimte, noch uitstromen nabij schoorstenen, ramen of andere openingen van gebouwen. Het bovineinde moet zodanig zijn omgeven of T-vormig zijn uitgevoerd of door een kap zijn afgedekt, dat inregenen wordt voorkomen. De ontluchttingsleiding moet op afschot naar de tank zijn gelegd. De ontluchttingsleiding moet te allen tijde een open verbinding van de tank met de buitenlucht verzekeren.
 - 8 De tank mag geen andere inrichtingen voor de toevoer van buitenlucht hebben dan de ontluchttingsleiding.
 - 9 De leidingen moeten van metaal zijn en op afschot naar de tank zijn gelegd. Indien in de zuigleiding een terugslagklep is aangebracht, moet deze onmiddellijk vóór de pomp zijn gemonteerd (in heuvelachtig terrein waar de tank hoger is gelegen dan de pomp, moet in de zuigleiding een inrichting aanwezig zijn, welke ongewenste hevelwerking voorkomt; in dit laatste geval moet tevens een afsluiter in de leiding worden geplaatst).
 - 10 De uitvoering van de constructie voor het sluiten van de peilopening van de vulleiding en dergelijke moet zodanig zijn dat vastroesten wordt voorkomen.
 - 11 Alle leidingen en appendages moeten voldoende sterk zijn en waar nodig doeltreffend tegen beschadiging zijn beveiligd. Alle los neembare pijpansluitingen aan de tank moeten zijn aangebracht boven het horizontale vlak door de bovenzijde van de mangatstompen gelegd. Pakking- en elektrisch isolatiemateriaal moeten bestand zijn tegen olieproducten en tegen invloed van de bodem. Koperen leidingen moeten steeds elektrisch worden geïsoleerd van de tank.
 - 12 Het vulpunt (de aansluitkoppeling van de vulleiding) mag zich niet bevinden binnen een gebouw, noch op minder dan 2 meter afstand van de horizontale projectie van een tank. Bij het vulpunt moet duidelijk zijn aangegeven de netto inhoud van de tank alsmede voor welk product de tank bestemd is.
 - 13 De peilopening moet zodanig in uitvoering en afmeting verschillen van de vulleiding dat het niet mogelijk is de losslang van de tankauto rechtstreeks aan de peilopening te koppelen.

Paragraaf 2 Opslag van vloeistoffen met een vlampunt (bij een druk van 100 kPa) hoger dan 55 °C in bovengrondse tanks

Artikel 2.1 Constructievoorschriften

- 1 De opslag mag geschieden in tanks, zoals verticaal geplaatste cilindrische tanks of tanks met een rechthoekige doorsnede, opgesteld buiten een gebouw.
- 2 De stijfheid en de sterkte van de tank moeten voldoende zijn om schadelijke vervorming gedurende het vervoer of als gevolg van overdruk bij vulling of overvulling te voorkomen, terwijl de dichtheid onder alle omstandigheden moet zijn verzekerd.
- 3 De ondersteunende constructie van een tank moet uit onbrandbaar materiaal bestaan. Op plaatsen waar kans op verzakking bestaat dient een doelmatige fundering te worden aangebracht.

- 4 Een tank moet van een goede en veilige constructie zijn; bij een verticaal geplaatste tank mag in geval van een explosie in de dampruimte slechts het dak kunnen wijken; horizontaal geplaatste cilindrische tanks dienen te voldoen aan de constructie-eisen gesteld in NEN 3350, uitgave 1991.
- 5 Het uitwendige van tanks en bij verticale tanks het inwendige, voor zover dit niet met olieproducten in aanraking komt, moeten deugdelijk tegen corrosie zijn beschermd, bij voorbeeld door doelmatige oppervlaktebehandeling en het direct daarna aanbrengen van een doelmatige verf. Speciale aandacht moet worden besteed aan de aanrakingsvlakken van de tank met de ondersteuning resp. fundering.
- 6 Een tank moet van doelmatige afsluitbare openingen zijn voorzien waardoor het inwendige wandoppervlak in voldoende mate kan worden onderzocht. Zijn de afmetingen van de tank zodanig dat dit onderzoek alleen uitvoerbaar is door het inwendige van de tanks te betreden, dan moet de tank zijn voorzien van een mangat. Voor horizontaal geplaatste cilindrische tanks gelden de eisen gesteld in NEN 3350, uitgave 1991; bij een verticaal geplaatste tank moet ten minste één mangat in het dak en indien de inwendige hoogte meer bedraagt dan 2,50 meter ten minste één mangat in de romp zijn aangebracht.
- 7 Een tank moet zijn voorzien van een doelmatige inrichting waardoor over- of onderdruk, die ontstaat als gevolg van vullen, ledigen of temperatuurveranderingen, wordt opgeheven.
- 8 De zich direct tegen de buitenzijde van een tank bevindende verbindingstukken, afsluiters en appendages beneden het hoogste vloeistofniveau moeten geheel van staal zijn vervaardigd.

Artikel 2.2 Installatievoorschriften

- 1 De tank moet zijn geplaatst op ten minst 1 m afstand van de gevel van een gebouw of van een erfscheiding, tenzij de inhoud meer bedraagt dan 100 m³; in welk geval deze afstand ten minste 3 m moet bedragen. Indien echter deze gevel horizontaal en verticaal gemeten tot op ten minste 1 m afstand van de tank van onbrandbaar materiaal is vervaardigd, de inhoud van de tank niet groter is dan 2 m³ en de tank voor controle en onderhoud gemakkelijk kan worden verwijderd, mag van deze afstand van 1 m worden afgeweken.
- 2 Bij een totale opslag van niet meer dan 100 m³ moet de afstand tussen 2 tanks ten minste 1 m bedragen. Bij opslag groter dan 100 m³ dient deze afstand ten minste 3 m te bedragen.
- 3 Indien uit een tank wegstromende of gemorste olieproducten schade aan derden kunnen toebrengen, moet de tank door een oliedichte omwalling worden omgeven.
(Toelichting: Verontreiniging van openbaar water, zoals sloten, kanalen en dergelijke en uitstroming in riolen kunnen worden beschouwd als schade aan derden en moeten worden vermeden; indien door verontreiniging gevaar voor de drinkwatervoorziening zou kunnen ontstaan, mag ook de bodem van de omwalde ruimten geen olieproducten doorlaten en moet derhalve een oliedichte bak worden gemaakt, bijvoorbeeld bestaande uit een betonplaat met opstaande rand.)
- 4 Indien zich binnen de omwalde ruimte slechts één tank bevindt, moet de opnamecapaciteit ten minste gelijk zijn aan de tankinhoud; zijn in een ruimte twee of meer tanks opgesteld, dan moet de opnamecapaciteit ten minste gelijk zijn aan de inhoud van de grootste tank, vermeerderd met 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige tanks.
- 5 De omwalling moet voldoende sterk zijn om weerstand te kunnen bieden aan de vloeistofdruk, die bij het leeglopen van de grootste tank kan ontstaan.
- 6 De tank moet zijn gevrijwaard tegen mechanische beschadiging.
(Toelichting: Bij intensief (vracht)autoverkeer nabij de tank wordt in het algemeen aan vorenstaande eis voldaan indien een omwalling op ten minste 1 m afstand van de tank is aangebracht; bovendien kan een bescherming worden aangebracht, bijv. bestaande uit in de grond gedreven stalen buizen, een vangrail of iets dergelijks.)
- 7 In een leiding voor het afvoeren van hemelwater uit de tankput moet zo dicht mogelijk bij en buiten de omwalling een afsluiter zijn aangebracht; deze afsluiter moet normaliter gesloten

- zijn. Er mag geen olie naar openbaar water of op gemeentelijke riolering worden afgevoerd. Ten einde te voorkomen dat met water olie wordt afgevoerd, moet in de hemelwaterafvoer van een tankput en in de afvoeren van gebouwen of terreingedeelten waar olie kan weglekken of worden gemorst een doeltreffende olieafscheider worden geplaatst van zodanige capaciteit, dat de gehele hoeveelheid aangevoerd water kan worden verwerkt en die ten minste twee oliekeerschotten bevat. Het minimaal noodzakelijke waterniveau in de olieafscheider moet te allen tijde worden gehandhaafd.
- 8 Tanks moeten zijn geaard door middel van aardelektroden, waarvan de verspreidingsweerstand niet meer dan 5 Ohm mag bedragen. Er kan van een centraal aardingssysteem gebruik worden gemaakt. Tanks met een middellijn groter dan 6 m moeten zijn voorzien van meer dan één aardingspunt, die regelmatig verdeeld langs de omtrek op een maximum onderlinge afstand van 20 m moeten zijn aangebracht. De aarding moet overigens voldoen aan het bepaalde in NEN 1014, uitgave 1992, en NEN 1014/C2, uitgave 2000, en moet jaarlijks op deugdelijkheid worden beproefd.
- 9 In elke leiding die op de tank is aangesloten beneden het hoogste vloeistofniveau, moet zo dicht mogelijk bij de tankwand een afsluiter zijn geplaatst; de zich direct tegen de buitenwand van de tank bevindende verbindingstukken en de appendages beneden het hoogste vloeistofniveau moeten geheel van staal zijn vervaardigd. Een vulleiding moet zodanig zijn aangelegd of ingericht dat terugstromen van olie uit de tank onmogelijk is.
- 10 De doorvoering van pijpleidingen door een tankomwalling of door een andere constructie, bestemd om olieproducten binnen een bepaalde ruimte te houden, moet vloeistofdicht zijn geconstrueerd.
- 11 Alle afsluiters die aan een tank zijn aangebracht, moeten zodanig zijn uitgevoerd dat duidelijk is te zien of de afsluiter geopend dan wel gesloten is. Een aftapkraan of afsluiter mag niet door onbevoegden kunnen worden geopend.
- 12 Indien de naaste omgeving meer dan normaal brandgevaar oplevert, moet de tank zijn voorzien van een sproei- installatie waardoor de tank gelijkmatig kan worden gekoeld met een hoeveelheid water van ten minste 1 m³ per uur per strekkende meter van de tankomtrek bij een verticaal geplaatste tank en van ten minste 0,5 m³ per uur per m³ van het geprojecteerde oppervlak van de tank bij een horizontaal geplaatste tank.
- 13 Leidingen en de daarbij behorende appendages moeten van staal en van voldoende sterkte zijn om de hoogste te verwachten werkdruk (pompdruk) te kunnen weerstaan. Beproeving vóór het in gebruik nemen moet plaats vinden op 1,5 maal deze werkdruk met een minimum van 1 MPa.
- 14 Boven- en ondergrondse pijpleidingen moeten zoveel mogelijk zodanig zijn gelegd, dat zij te allen tijde gemakkelijk bereikbaar zijn.
- 15 Pijpleidingen moeten afdoende zijn beschermd tegen corrosie.
- 16 Alle afsluiters en hulpstukken in ondergrondse leidingen moeten van staal zijn. Het gebruik van cilindrische schroefdraad is verboden.
- 17 Doelmatige toegangsmiddelen tot het tankdak moeten aanwezig zijn.
- 18 Bij peilplaatsen of andere appendages op het tankdak, welke regelmatig controle vereisen, moeten doelmatige standplaatsen zijn ingericht ten einde bedrijfs- en onderhoudspersoneel voldoende veiligheid te bieden bij de arbeid.
- 19 Vóór het in gebruik nemen van de tank moet deze op dichtheid worden beproefd overeenkomstig het gestelde in NEN 3350, uitgave 1991, de overige tanks door vullen met water.
- 20 Aanvullende voorwaarden voor voorraadtanks bovengronds, buiten een gebouw, voor verwarmde stookolie:
- Alle verbindingen van de verwarmingsleidingen in de tank moeten zijn gelast, dan wel zijn gevormd door flenzen met metallieke pakking.
 - Het materiaal van de verwarmingsinrichting dat in rechtstreekse aanraking komt met olie, moet staal, monelmetaal of een dergelijk metaal zijn dat niet door olie wordt aangetast.

- Bij een elektrische verwarming moet de installatie van een automatische uitschakelinrichting zijn voorzien, die waarborgt dat de temperatuur van de olie in de tank niet hoger oploopt dan 20 °C beneden het vlampunt.
- Bij een elektrische verwarming moet de zuigleiding zodanig zijn uitgevoerd, dat het verwarmingselement te allen tijde in de olie ondergedompeld blijft.

Paragraaf 3 Richtlijnen betreffende het opslaan – voor huishoudelijk gebruik – van brandbare vloeistoffen.

(Voor een belangrijk deel ontleend aan de bijlage bij de circulaire d.d. 1 december 1958 van de minister van binnenlandse zaken, directie OOV, Afdeling brandweer, nr. 11092, met verwerking van de sedertdien op een aantal punten gewijzigde inzichten.)

Artikel 3.1 Algemeen

De in deze richtlijnen bedoelde brandbare vloeistoffen worden onderscheiden in:

- 1 Brandbare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt, bepaald met het toestel van Abel-Pensky, bij een druk van 100 kPa lager is dan 21°C (bij voorbeeld benzine).
- 2 Brandbare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt, bepaald met het toestel van Abel-Pensky, bij een druk van 100 kPa, 21°C of hoger is (bij voorbeeld petroleum en huisbrandolie).

Artikel 3.2 Maximum toelaatbare hoeveelheid brandbare vloeistof per woning met aanhorigheden

Hieronder is een aantal mogelijkheden voor de opslag genoemd. De hoeveelheden die opgeslagen mogen zijn, zijn afhankelijk van de situatie per woning met aanhorigheden. In het gunstigste geval mag in totaal maximaal 225 liter van de in artikel 1 van deze paragraaf bedoelde vloeistoffen in voorraad worden gehouden, waarvan maximaal 25 liter van de vloeistoffen onder sub 1 van genoemd artikel. De onder sub 1 en 2 van dat artikel bedoelde vloeistoffen kunnen gezamenlijk in dezelfde ruimte worden opgeslagen.

Artikel 3.3 Opslag van brandbare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt lager dan 21 °C is

Plaats van berging	Maximum toelaatbare hoeveelheid en toegestane wijze van berging
1 Buiten een woning	25 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 20 liter vloeistof
a buiten een woning, op niet nader aan te geven plaats	
2 In een woning	25 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 20 liter vloeistof
a In een bergruimte waarvan de vloer, de wanden, de ramen, deuren en de afdekking een brandwerendheid hebben van ten minste 30 minuten	
b Anders dan op de hiervoor 5 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk omschreven wijze	

Artikel 3.4 Opslag van brandbare vloeistoffen waarvan het ontvlammingspunt 21°C of hoger is

Plaats van berging	Maximum toelaatbare hoeveelheid en toegestane wijze van berging
1 Buiten een woning	
A Op een open erf, binnenplaats of in een tuin op ten minste 2 meter afstand van een woning of een ander gebouw	200 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 200 liter vloeistof
B Op een open erf, binnenplaats of in een tuin binnen een afstand van 2 meter van een woning of een ander gebouw, mits de buitenwand daarvan ter plaatse van het vaatwerk uit onbrandbaar materiaal bestaat en een brandwerendheid van ten minste 30 minuten heeft	Idem
C In een schuur die op ten minste 2 meter afstand van een woning of een ander gebouw is gelegen	Idem
D In een schuur die op minder dan 2 meter afstand van een woning of een ander gebouw is gelegen, dan wel daar is aangebouwd, mits de aan deze gebouwen grenzende wanden van de schuur uit onbrandbaar materiaal bestaan en deze, alsmede de daarin aanwezige ramen en deuren, een brandwerendheid bezitten van ten minste 30 minuten	Idem
E In een zogenaamde box, deel uitmakend van een woonbouw, waarvan de wanden met inbegrip van de daarin aanwezige deur een brandwerendheid bezitten van tenminste 30 minuten en de vloer tussen de box en de daarboven gelegen ruimte een brandwerendheid bezit van ten minste 60 minuten volledig en 90 minuten op bezwijken	Idem
F Op een plat of balkon van onbrandbaar materiaal en met idem een brandwerendheid van ten minste 30 minuten (voor het balkon alleen voor de vloer) op ten minste 2 meter afstand van een woning of een ander gebouw	Idem
G Op een plat of balkon van onbrandbaar materiaal en met idem een brandwerendheid van ten minste 30 minuten (voor het balkon alleen voor de vloer) binnen een afstand van 2 meter van een woning of een ander gebouw, mits de buitenwand daarvan ter plaatse van het vaatwerk, uit onbrandbaar materiaal bestaat en een brandwerendheid heeft van ten minste 30 minuten	Idem

H Anders dan op een hiervoor omschreven wijze	100 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 20 liter vloeistof
---	--

Plaats van berging	Maximum toelaatbare hoeveelheid en toegestane wijze van berging
2 In een woning	
A In een bergruimte waarvan de vloer, de wanden, de ramen, de deuren en de afdekking een brandwerendheid hebben van ten minste 20 minuten	200 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 200 liter vloeistof
B Anders dan op de hiervoor omschreven wijze	60 liter, in goed gesloten deugdelijk vaatwerk bestemd tot berging van ten hoogste 20 liter vloeistof

Artikel 3.5 Algemene voorwaarden

- 1 Van elk van de in artikel 1 van deze paragraaf genoemde soorten vloeistoffen mag ten hoogste 5 liter worden geborgen in goed gesloten flessen, bestemd tot berging van ten hoogste 1 liter vloeistof.
- 2 Vaatwerk waarin vloeistoffen als bedoeld in artikel 1 van deze paragraaf zijn geborgen, mag niet op elkaar worden geplaatst en moet zodanig worden opgesteld dat het niet kan rollen of vallen.
- 3 Bij opslag van de in artikel 1 van deze paragraaf bedoelde vloeistoffen in vaatwerk, bestemd tot berging van meer dan 20 liter vloeistof, anders dan op een open erf of plaats of in een tuin, moeten maatregelen worden getroffen dat geen vloeistof naar een aangrenzende ruimte of naar een lager gelegen verdieping kan vloeien.
- 4 Het openen van vaatwerk waarin vloeistof als bedoeld in artikel 1 van deze paragraaf aanwezig is of is geweest en het overtappen van een zodanige vloeistof mag slechts geschieden in de buitenlucht en in ruimten die in ruime mate op de buitenlucht zijn geventileerd. Daarbij mag niet worden gerookt en geen open vuur of open kunstlicht aanwezig zijn.

Paragraaf 4 Aan opslag van stoffen te stellen eisen

Stoffen als bedoeld in artikel 6.2.3														
EISEN	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m/ m p	r
in gesloten verpakking*	x	x	x**	x	x				x	x	x			x
in geventileerde ruimte	x	x			x		x	x						
niet in kelders	x	x	x	x	x	x		x		x				x
Verbod warmte, open vuur, vonken	x	x	x	x	x	x		x						
Nabij toegang vermelding van stof of aanduiding van brandgevaar en gevaar bij brand	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x		x
Maatregelen tegen elektrostatische ontlading		x			x									
Contact met water vermijden			x***	x						x				
Droog bewaren	x	x			x	x***				x				
Zodanig gescheiden van andere														
Stoffen dat ze elkaar niet nadelig														
beïnvloeden	x	x	x	x	x	x			x			x	x	x
onder vloeistof bewaren				x										

* De eis geldt niet voor bij extreem lage temperaturen vloeibaar gemaakte gassen.

** Afhankelijk van de specifieke eigenschappen van een tot een bepaalde groep behorende stof kunnen nadere eisen worden gesteld die voor de groep in haar geheel niet gelden.

*** Geldt alleen voor metaalpoeders.

Opmerking:

Afhankelijk van de specifieke eigenschappen van een tot een bepaalde groep behorende stof kunnen nadere eisen worden gesteld die voor de groep in haar geheel niet gelden.

BIJLAGE 7 KWALITEITSEISEN VOOR BUIZEN EN HULPSTUKKEN VAN DE BUITENRIOLERING OP ERVEN EN TERREINEN

Bijlage als bedoeld in artikel 2.7.6

De NEN-normen, bedoeld in artikel 2.7.6, zesde lid, zijn de volgende:

- a NEN 7002, uitgave 1968, 'Centrifugaal gegoten gietijzeren afvoerbuizen' (met correctieblad d.d. december 1979);
- b NEN 7003, uitgave 1968, 'Hulpstukken voor gietijzeren afvoerbuizen' (met correctieblad d.d. december 1979);
- c NEN 7013, uitgave 1980, 'Expansiestukken van PVC en ABS voor binnen- en buitenrioleringen';
- d NEN-EN 1401-1, uitgave 1998, 'Kunststofleidingssystemen voor vrij verval buitenriolering – Ongeplasteerd PVC (PVC-U) – Deel 1. Eisen voor buizen, hulpstukken en het systeem' (Engelstalig; met correctieblad NEN-EN 1401-1/C1, uitgave 1998, Nederlandstalig);
- e NEN-EN 295-1, uitgave 1992, 'Keramische buizen en hulpstukken, alsmede buisverbindingen voor riolering onder vrij verval, met inbegrip van de aanvullingsbladen A1, uitgegeven 1996, A2, uitgegeven 1997, en A3, uitgegeven 1999 – Deel 1. Eisen' (Engelstalig);
- f NEN-EN 295-2, uitgave 1992, 'Keramische buizen en hulpstukken, alsmede buisverbindingen voor riolering onder vrij verval, met inbegrip van aanvullingsblad A1, uitgegeven 1999 – Deel 2. Kwaliteitscontrole en monsternamen' (Engelstalig);
- g NEN-EN 295-3, uitgave 1992, 'Keramische buizen en hulpstukken, alsmede buisverbindingen voor riolering onder vrij verval – Deel 3. Beproevingmethoden' (Engelstalig).

BIJLAGE 8 CHECKLIST VOOR DE VISUELE INSPECTIE VAN WONINGEN EN DAARMEE VERGELIJKBARE BOUWWERKEN OP DE AANWEZIGHEID VAN ASBEST

Bijlage behorende bij artikel 8.1.2

Asbestcementproducten en overige producten waarin asbest in hechtgebonden vorm voorkomt
(N.B. De aanduiding 'hechtgebonden' geldt voor het nieuwe product. Door slijtage kan de hechtgebondenheid van deze producten in de loop der tijd afnemen.)

Product	Mogelijk toegepast in	Mate waarin het is toegepast	Uiterlijk
Asbestcement, vlakke plaat	Gevels, dakbeschot, rondom schoorstenen	Vaak	Grijze plaat van 3 tot 8 mm dik, vaak aan een kant 'wafelstructuur'
Asbestcement, vlakke gevelplaat met coating	Decoratieve buitengevels, galerij	Vrij algemeen in flats	Als vlakke plaat maar met aan een kant gekleurde geëmailleerde of gespoten coating
Asbestcement, schoorsteen of luchtkanaal	Bij kachel of CV- installatie, ventilatie kanalen	Vaak	Rond of vierkant kanaal, verder als vlakke plaat
Asbestcement, bloembak	Zowel buiten als binnen, balkons	Vaak	In diverse vormen, verder als vlakke plaat, meestal dunner dan betonnen bak
Asbestcement, golf plaat	Daken van schuren en garages	Vaak	Als golfplaat, in diverse dikten
Asbestcement met cellulosevezels (asbestboard)	Alleen geschikt voor binnentoepassingen, aftimmeringen, inpandige kasten	Soms	Geelbruine, dunne plaat, lijkt op hardboard
Asbestcement, dak leien	Imitatieleien	In Neder land weinig toegepast	Vlakke plaatjes, aan één zijde gecoat
Asbestcement, standleidingen	Afvoer toilet	Vaak	Als luchtkanaal, maar dikker
Asbestcement, Imitatiemarmar	Vensterbanken en schoorsteenmantels	Soms	Als marmer, in breuk of zaagvlakken zijn witte vezels zichtbaar
Harde asbesthoudende vinyltegels	Toiletten, keukens	Soms, meestal bij de bouw gelegd	Harde tegel met meestal een wit gevamd motief

Producten waarin asbest in een niet-hechtgebonden vorm voorkomt.

Afdichtkoord	Afdichting schoor stenen kachel ruitjes en deurtjes, in oude haarden en alles branders,	Regelmatig	Wit tot vuilgrijs pluizig koord
Asbesthoudend stucwerk	Op (vochtige) muren en plafonds	Nauwelijks	Vezelige korrel structuur
Brandwerend board	Onder CV-ketels, wanden CV-kast, stoppenkast, plafonds, trap beschot	Regelmatig, vooral in flats en grotere complexen	Lichtbruin tot geel, zachtboardachtig

Asbestkarton	Bekleding zoldering	Weinig	Lichtgrijs, karton achtig
Vinylzeil met asbesthoudende onderlaag	Keukens, trappen enz., geproduceerd voor 1983	Zeer vaak	Zeer divers, alleen te herkennen door analyse onderlaag

Toelichting tabel

Herkennen van asbest

Alleen in een laboratorium kan met 100 procent zekerheid worden vastgesteld of een materiaal of een product asbest bevat. Wel kunt u materialen herkennen waarin mogelijk asbest zit. Het bovenstaande overzicht helpt daarbij. Dit overzicht is niet volledig.

Voor de herkenning van vinylvloertegels en vinylvloerbedekking (in de volksmond zeil) waarin mogelijk asbest zit, kan de volgende informatie worden gegeven:

Asbesthoudende vinylvloertegels

Tot omstreeks 1985 waren vinylvloertegels te koop, die verstevigd zijn met asbest. Meestal zijn deze kunststoftegels al tijdens de bouw gelegd. Vinylvloertegels zijn veelal toegepast in vochtige ruimten, zoals toiletten en keukens. Vinylvloertegels zijn hard en een beetje glanzend, vaak met een wit 'gevlamde' decoratie.

Asbesthoudende vinylvloerbedekking

Vinylvloerbedekking met asbest was tussen 1968 en 1983 te koop. Het is veel gebruikt in keukens en op trappen. De toplaag is van PVC en in de onderlaag zit asbest. Deze viltachtige onderlaag lijkt op karton en is lichtgrijs tot lichtbeige en soms lichtgroen.

Asbest zit bijna nooit in de volgende soorten vloerbedekking:

- vloerbedekking van textiel (tapijt);
- ondertapijt van vilt;
- breekbaar, dun zeil met een doffe, zwarte of wijnrode onderkant;
- stijve, zeilachtige vloerbedekkingen met een harde, ruwe onderzijde met daarin een grofmazig juteweefsel, zoals linoleum;
- buigzaam zeil met een dikke, bruine, harige onderzijde;
- soepel zeil met een onderkant van kunststof (plastic) of foam (schuim).

Ten slotte is het van belang het volgende te weten:

- Toepassing en verkoop van asbest is sinds 1 juli 1993 nagenoeg verboden.
- Na 1983 is vrijwel geen losgebonden asbest meer toegepast.
- Sinds enkele jaren zijn ook asbestvrije cementplaten (bijvoorbeeld golfplaten) op de markt. De in Nederland gefabriceerde asbestvrije cementplaten zijn te herkennen aan de opdruk NT aan de onderzijde van de plaat.

BIJLAGE 9 SELECTIE EN BENOEMING VAN DE WELSTANDS- EN MONUMENTENCOMMISSIE

Bijlage behorende bij artikel 9.3

A In geval van benoeming.

1. De afdeling milieu en bouwen, de rayonarchitect en de voorzitter van de welstands- en monumentencommissie bereiden een voordracht voor waarop voorkomen:
 - a. maximaal vijf deskundige kandidaten, die rechtstreeks worden benaderd; en
 - b. één lokale deskundige voor de monumentenzorg.

De werving van de lokale deskundigen geschiedt als volgt: burgemeester en wethouders maken in één of meer plaatselijke dag- en /of nieuwsbladen bekend dat de plek van lokaal lid voor de monumentenzorg in de welstandscommissie vacant is. De bekendmaking omvat een uitnodiging voor geïnteresseerden om te reageren. Op basis van de ingekomen aanmeldingen worden maximaal 5 kandidaten voorgedragen.

Van deze wervingsprocedure kan worden afgeweken, door rechtstreekse benadering van een geschikt geachte kandidaat.
2. De voordracht wordt voorgelegd aan de verantwoordelijke portefeuillehouder.
3. Op basis van de voordracht wordt aan drie deskundige kandidaten en aan de lokale deskundige voor de monumentenzorg verzocht een curriculum vitae op te sturen, waarna zij worden uitgenodigd voor een gesprek
4. Op basis van de bevindingen uit dat gesprek legt de verantwoordelijk portefeuillehouder de benoeming in de vorm van een raadsvoorstel voor aan het college van burgemeester en wethouders.
5. Het uiteindelijke raadsvoorstel wordt aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

B. In geval van herbenoeming.

1. Zes maanden voor afloop van de zittingstermijn van een lid meldt de beleidsmedewerker bouwen dit bij de verantwoordelijk portefeuillehouder.
2. In geval het de eerste zittingstermijn betreft, wordt bij de melding aangegeven of het desbetreffende lid in principe bereid is voor een verlenging met drie jaar dan wel dat hij/zij het lidmaatschap wil beëindigen.
3. Als het desbetreffende lid bereid is voorgedragen te worden voor en er verder geen beletselen zijn tot herbenoeming legt de verantwoordelijk portefeuillehouder de herbenoeming in de vorm van een raadsvoorstel voor aan het college van burgemeester en wethouders.
4. Het uiteindelijke raadsvoorstel wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

BIJLAGE 10 Tabel 2.6.1 behorende bij artikel 2.6.1 (brandmeldinstallaties)

	Artikel	Artikelen van toepassing			Grenswaarden				Omvang van bewaking			
		Aanwezigheid	Omvang van de bewaking	Kwaliteit	Hoogte hoogste vloer (m)	Gebruiksoppervlakte (m ²)	Aantal verblijfsruimten bestemd voor bezoekers	Aantal bouwlagen	Niet automatisch	Gedeeltelijk	Volledig	Doormelding
	Lid	2.6.2	2.6.3	2.6.4	2.6.2	2.6.2	2.6.2	2.6.2	2.6.3	2.6.3	2.6.3	2.6.3
					1a	1b	1c	1d	1a	1b	1c	2
1	Woonfunctie											
	Woonfunctie niet van een woonwagen	*	*	*	-	500	-	-	-	-	-	*
	Woonfunctie bestemd voor minder zelfredzame personen in combinatie met permanent toezicht	*	*	*	-	1	-	-	-	-	*	*
	Woonfunctie bestemd voor minder zelfredzame personen zonder permanent toezicht	*	*	*	-	1	-	-	-	*	-	*
	Overig woonfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Bijeenkomstfunctie											
	Bijeenkomstfunctie niet zijnde de bijeenkomstfunctie voor het aanschouwen van sport	*	*	*	-	500	-	-	*	-	-	-
					-	-	-	1	*	-	-	*
					-	1000	1	-	*	-	-	*
					-	5000	-	-	*	-	-	*
					-	5<13	1	-	*	-	-	*
					-	13<50	-	-	*	-	-	*
					-	50<70	-	-	*	-	-	*
	Bijeenkomstfunctie voor de opvang van kinderen jonger dan 4 jaar.	*	*	*	-	200	-	-	-	-	*	*
	Overige bijeenkomstfunctie	-	-	-	-	≥2,4	-	-	-	-	*	*
3	Celfunctie	*	*	*	-	1	-	-	-	-	*	*
4	Gezondheidszorgfunctie											
	Gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	*	*	*	-	1	-	-	-	-	*	*
	Gezondheidszorgfunctie voor niet aan bed gebonden patiënten	*	*	*	-	500	-	-	*	-	-	-
					-	-	-	1	*	-	-	*
					-	20<50	-	-	*	-	-	*
					-	50<70	-	-	*	-	-	*
	Overige gezondheidszorgfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Industriefunctie											
	Industriefunctie niet zijnde een lichte industriefunctie	*	*	*	-	1000	-	-	*	-	-	-
					-	-	-	1	*	-	-	-
					-	≥20	-	-	*	-	-	*
	Overige industriefunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Kantoorfunctie	*	*	*								
					-	500	-	-	*	-	-	-
					-	-	-	1	*	-	-	*
					-	20<50	-	-	*	-	-	*
					-	50<70	-	-	*	-	-	*

		Artikelen van toepassing			Grenswaarden				Omvang van bewaking			
		Aanwezigheid	Omvang van de bewaking	Kwaliteit	Hoogte hoogste vloer (m)	Gebruiksoppervlakte (m ²)	Aantal verblijfsruimten bestemd voor	Aantal bouwlagen	Niet automatisch	Gedeeltelijk	Volledig	Doormelding
Artikel	Lid	2.6.2	2.6.3	2.6.4	2.6.2 1a	2.6.2 1b	2.6.2 1c	2.6.2 1d	2.6.3 1a	2.6.3 1b	2.6.3 1c	2.6.3 2
7	Logiesfunctie											
	Logiesgebouw	*	*	*	≥5	250		1	*		*	*
	Overige logiesfunctie	-	-	-								
8	Onderwijsfunctie	*	*	*		500		1	*			*
					20<50				*			*
					50<70				*			*
9	Sportfunctie	*	*	*		1000		1	*			*
					5<13				*			*
					13<50				*			*
					50<70				*			*
10	Winkelfunctie	*	*	*		1000		1	*			*
					<13	5000			*			*
					<13	10000			*			*
					13<50	1000			*			*
					13<50	5000			*			*
					13<50	10000			*			*
					50<70				*			*
11	Overige gebruiksfunctie											
	Overige besloten gebruiksfunctie voor het stallen van motorvoertuigen	*	*	*		1000		1	*		*	*
						2500			*		*	*
	Overige gebruiksfunctie voor het personenvervoer	*	*	*		1000		1	*			*
						2500			*		*	*
					≥13				*		*	*
	Andere overige gebruiksfunctie	*	*	*	F	F			*	*	*	*
12	Bouwwerk geen gebouw zijnde	*	*	*	F	F			*	*	*	*

Voor een nadere verklaring van de desbetreffende voorschriften zie de toelichting op de artikelen 2.6.1 tot en met 2.6.4. Bij de toepassing van de in de artikelen 2.6.1 tot en met 2.6.4 van dit hoofdstuk gegeven voorschriften wordt in tabel 2.6.1 verstaan onder:

- : dit lid is niet van toepassing
- * : het hele artikel is van toepassing
- ≥ : alle waarden groter of gelijk aan de achter dit teken aangegeven waarde
- ≤ : alle waarden kleiner of gelijk aan de achter dit teken aangegeven waarde
- F : in dit geval is volstaan met het geven van de functionele eis in artikel 2.6.1, eerste lid, in afwachting van mogelijk nog te ontwikkelen nadere criteria
- a : zonder doormelding naar een brandweeralarmcentrale
- 1: indien in combinatie met een grenswaarde in m²: deze voorziening dient altijd aanwezig te zijn, ongeacht de grootte van het vloeroppervlak

Wanneer in de tabel twee grenswaarden of prestatie-eisen in dezelfde rij van de tabel worden gegeven, moet aan beide criteria worden voldaan.

Voorbeeld:

Bij de winkelfunctie komt in tabel 2.6.1 van bijlage 10 het meest duidelijk tot uitdrukking dat aan het vereiste van twee criteria moet worden voldaan voordat een brandmeldinstallatie nodig is.

Bijeenkomstfunctie niet zijnde de bijeenkomstfunctie voor het aanschouwen van sport – wanneer het gebruiksoppervlak groter is dan 1.000 m² en er meer dan 1 verblijfsruimte bestemd voor bezoekers is, dan is gedeeltelijke bewaking en doormelding noodzakelijk.

Wanneer in de tabel grenswaarden of prestatie-eisen in verschillende regels van de tabel worden gegeven, moet aan één van de criteria worden voldaan.

Voorbeeld:

Bijeenkomstfunctie voor de opvang van kinderen jonger dan 4 jaar – wanneer het gebruiksoppervlak groter is dan 200 m² of er een vloer op een hoogte ligt van meer dan 2,4 meter ten opzichte van het meetniveau, dan is volledige bewaking en doormelding vereist.

BIJLAGE 11 Tabel 2.6.5 behorende bij artikel 2.6.5 (ontruimingsinstallaties)

Gebruiksfunctie	Artikelen van toepassing	
	Aanwezigheid	Kwaliteit
Artikel	2.6.6	2.6.7
Lid		
1 Woonfunctie		
woonfunctie niet van een woonwagen bestemd voor minder zelfredzame personen	*	*
2 Bijeenkomstfunctie	*	*
3 Celfunctie	*	*
4 Gezondheidszorgfunctie	*	*
5 Industriefunctie		
industriefunctie niet zijnde een lichte industriefunctie	*	*
6 Kantoorfunctie	*	*
7 Logiesfunctie		
Logiesgebouw	*	*
8 Onderwijsfunctie	*	*
9 Sportfunctie	*	*
10 Winkelfunctie	*	*
11 Overige gebruiksfunctie		
overige besloten gebruiksfunctie voor het stallen van motorvoertuigen	*	*
overige gebruiksfunctie voor het personenvervoer	*	*
andere overige gebruiksfunctie	*	*
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-

Voor een nadere verklaring van de desbetreffende voorschriften zie de toelichting op de artikelen 2.6.6 en 2.6.7. Voor de toepassing van de in de artikelen 2.6.5 tot en met 2.6.7 van dit hoofdstuk gegeven voorschriften wordt in tabel 2.6.5 verstaan onder:

-: dit lid is niet van toepassing;

*: het hele artikel is van toepassing;

**BIJLAGE 12 TABEL 2.6.8 BEHORENDE BIJ ARTIKEL 2.6.8
(VLUCHTROUTEAANDUIDING)**

Gebruiksfunctie		Artikelen van toepassing	
		Aanwezigheid	Kwaliteit
	Artikel	2.6.9	2.6.10
	Lid		
1	Woonfunctie		
	Woongebouw	*	*
2	Bijeenkomstfunctie	*	*
3	Celfunctie		
	Cellengebouw	*	*
4	Gezondheidszorgfunctie	*	*
5	Industriefunctie		
	industriefunctie niet zijnde een lichte industriefunctie	*	*
6	Kantoorfunctie	*	*
7	Logiesfunctie		
	Logiesgebouw	*	*
8	Onderwijsfunctie	*	*
9	Sportfunctie	*	*
10	Winkelfunctie	*	*
11	Overige gebruiksfunctie	*	*
12	Bouwwerk geen gebouw zijnde	*	*
	Tunnel of tunnelvormig bouwwerk voor verkeer	F	*
	Ander bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-

Voor een nadere verklaring van de desbetreffende voorschriften zie de toelichting op de artikelen 2.6.9 en 2.6.10. Voor de toepassing van de in de artikelen 2.6.8 tot en met 2.6.10 van dit hoofdstuk gegeven voorschriften wordt in tabel 2.6.8 verstaan onder:

-: dit lid is niet van toepassing;

*: het hele artikel is van toepassing;

F: in dit geval is volstaan met het geven van de functionele eis in artikel 2.6.8, eerste lid, in afwachting van mogelijk nog te ontwikkelen nadere criteria.

BIJLAGE 13 HANTERING BODEMKWALITEITSKAART BIJ BOUWEN

Toetsingskader behorende bij artikel 2.1.5., lid 3.

Hantering Bodemkwaliteitskaart bij bouwen

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
 - 1.1. Doel en aanleiding

- 2. Wettelijk- en beleidskader**
 - 2.1. Woningwet, bouwverordening en Besluit indieningsvereisten
 - 2.2. Wet bodembescherming
 - 2.3. Bodemkwaliteitskaart
 - 2.4. Wet op de ruimtelijke ordening
 - 2.5. Beleidsvernieuwing bodemsanering (BEVER)
 - 2.6. Motivering van besluiten

- 3. Uitvoeren van bodemonderzoek**
 - 3.1. Licht-vergunningplichtige bouwwerken
 - 3.1.1. *Geen bodemonderzoek*
 - 3.1.2. *BIS-toets*
 - 3.2. Regulier vergunningplichtige bouwwerken
 - 3.2.1. *Vooronderzoek Basisniveau NVN 5725*
 - 3.2.2. *Verkennend bodemonderzoek NEN 5740*
 - 3.2.3. *Aanvullend bodemonderzoek NEN 5707*
 - 3.2.4. *Ontheffing onderzoeksrapport bij reguliere vergunningen*
 - 3.3. Ontheffing van nader bodemonderzoek
 - 3.4. Aanvullende bepalingen
 - 3.4.1. *Omvang onderzoekslocatie*
 - 3.4.2. *Tijdstip bodemonderzoek*
 - 3.4.3. *Samenloop met Wbb*
 - 3.4.4. *Samenloop met Bsb en Vrijstellingsregeling Grondverzet*

- 4. Beoordeling onderzoek**
 - 4.1. Toetsing aan Wet Bodembescherming
 - 4.2. Toetsing aan gebruiksfunctie
 - 4.3. Consequenties negatieve bodemtoets
 - 4.3.1. *Buiten behandeling laten*
 - 4.3.2. *Aanhouden*
 - 4.3.3. *Voorwaarden opnemen*

LITERATUURLIJST

verwijzing in de tekst [..].

1. Inleiding

1.1. Doel en aanleiding

De doelstelling van de voorliggende nota is een kader te scheppen voor bodemonderzoek in relatie tot bouwvergunningen [1]. Het kader moet duidelijkheid geven over de ontheffings- en beoordelingscriteria van bodemonderzoek bij bouwaanvragen.

De VNG-notitie "Bouwen op verontreinigde grond" [2] vormde de basis van de nota "Een goede grond om op te bouwen". Inmiddels zijn de beleidskaders gewijzigd en aangevuld waardoor ook het bodemonderzoek in relatie tot bouwvergunningen in een breder kader is komen te staan. In dit verband zijn de nieuwe VNG model-Bouwverordening, het BEVER-project (beleidsvernieuwing bodemonderzoek) en het Bouwstoffenbesluit te noemen. De VNG-notitie "Bouwen op verontreinigde grond" is hierdoor minder actueel geworden, maar onderdelen van de notitie zijn nog steeds relevant als naslagwerk.

Directe aanleiding voor het opstellen van deze notitie is dat per 1 januari 2003 de Woningwet is gewijzigd. De wijzigingen hebben ook betrekking op het uitvoeren van bodemonderzoek. Deze zijn verwerkt in de Bouwverordening 2006.

Daarnaast is in de afgelopen jaren de beleidsvrijheid en de eigen invulling bij de gemeenten toegenomen. Gemeente Dalfsen beschikt inmiddels over een op 10 mei 2005 vastgestelde bodemkwaliteitskaart. De BKK en bijbehorende bodembeheerplan (BBP) is op 10 mei 2005 vastgesteld door B & W. Een dergelijke kaart kan faciliteren in ontheffing van bodemonderzoek. De bodemkwaliteit is immers met een bepaalde (statistische) zekerheid bekend en indien de achtergrondgehalten beneden een bepaalde risiconorm liggen, is er dus geen risico te verwachten. Een bodemonderzoek zal dan niet leiden tot andere inzichten.

Op basis hiervan is het van belang dat in de gehele gemeente dezelfde beleidslijn gehanteerd wordt en dat optimaal gebruik wordt gemaakt van de nieuwe mogelijkheden. In deze nota zullen de diverse beleidskaders die betrekking hebben op bodemonderzoek in relatie tot bouwaanvragen worden toegelicht.

De nota is bedoeld voor diverse afdelingen van gemeenten die zijn betrokken bij bouwaanvragen en adviesbureaus die de uitvoering van bodemonderzoeken verzorgen.

2. Wettelijk- en beleidskader

2.1. Woningwet, bouwverordening en Besluit indieningsvereisten

In de Woningwet is opgenomen dat de bouwverordening een voorschrift moet bevatten omtrent het tegengaan van bouwen op verontreinigde grond¹. In de Bouwverordening 2006 gemeente Dalfsen is opgenomen op welke wijze kan worden voorkomen dat er gebouwd wordt op een bodem die zodanig is verontreinigd dat schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van gebruikers. Dit wordt voorkomen met het uitvoeren van een bodemonderzoek volgens de NEN 5740 (in combinatie met een vooronderzoek volgens NVN 5725)².

Het al dan niet uitvoeren van bodemonderzoek is afhankelijk van het type vergunning voor het bouwwerk³. Onderscheid wordt gemaakt in:

- bouwvergunningsvrij bouwwerk
- licht vergunningsplichtig bouwwerk
- regulier vergunningplichtig bouwwerk

¹ Woningwet artikel 8, lid 2, sub c.

² Bijlage Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 3.2.7, sub e.

³ Besluit bouwvergunningsvrije en licht-vergunningplichtige bouwwerken [11]

In welke categorie een bouwwerk valt is afhankelijk van vele (gedetailleerde) factoren zoals de hoogte van het bouwwerk, de ligging ten opzichte van de openbare weg, afstand tot aan de perceelsgrens en behorend tot een beschermd stadsgezicht. Het voert te ver om hier diep op in te gaan, maar om een beeld te vormen worden in tabel 1 enkele voorbeelden genoemd.

Bouwvergunningsvrij	licht vergunningsplichtig	regulier vergunningsplichtig
schuur in achtertuin, afstand tot perceelsgrens meer dan 1 meter.	schuur in achtertuin, afstand tot perceelsgrens minder dan 1 meter.	uitbouw op een bestaand gebouw
dakkapel met een bepaalde omvang.	dakkapel op een monumentaal pand.	bijgebouw met meer dan één verdieping
	aanbouw op de grond en naar de weg gekeerd en bestaande uit 1 bouwlaag	aanbouw op de grond en naar de weg gekeerd en hoger dan 5 meter.
<i>paragraaf 3.1</i>		<i>paragraaf 3.2</i>

Tabel 1: voorbeelden van bouwwerken en het type vergunning.

Op de website van VROM (www.minvrom.nl/bouwvergunningen_online) kan aan de hand van een vragenlijst worden bepaald in welke categorie een bouwwerk valt.

In het "Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning" [3] is een aantal ontheffingsmogelijkheden opgenomen. Indien het vooronderzoek uitwijst dat de locatie onverdacht is, wordt ontheffing verleend voor het uitvoeren van het verkennend onderzoek⁴. Eveneens wordt ontheffing verleend indien er reeds voldoende gegevens met betrekking tot de bodemgesteldheid aanwezig zijn⁵. Verder geldt de plicht tot het indienen van een onderzoeksrapport niet voor een aanvraag van een lichte bouwvergunning.

2.2. Wet bodembescherming

In de Wet Bodembescherming (Wbb) is aangegeven in welke gevallen tot bodemsanering moet worden overgegaan: als er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging of als actuele risico's aanwezig zijn. Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging als meer dan 25 m³ grond gemiddeld sterk verontreinigd, inhoudende overschrijding van de interventiewaarde, is met één of meerdere parameters of als het grondwater meer dan 100 m³ sterk verontreinigd is met één of meerdere parameters⁶. Als sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging is de provincie het bevoegd gezag. Als sprake is van een geval van niet-ernstige bodemverontreiniging (< 25 m³ sterk verontreinigde grond of < 100 m³ sterk verontreinigd grondwater) is de gemeente het bevoegd gezag. In dergelijke gevallen dient ten behoeve van de bouwaanvraag een saneringsplan ter goedkeuring aan de provincie, resp. de gemeente te worden voorgelegd⁷. Nadat het saneringsplan is goedgekeurd, gaat het plan de beschikkingsprocedure in. Nadat de beschikking is afgegeven kan worden gestart met de saneringswerkzaamheden.

Tussen de Woningwet en de Wet bodembescherming is een samenloop als de bouwkaavel deel uitmaakt van een geval van ernstige bodemverontreiniging. De provincie draagt de verantwoordelijkheid voor het toezicht op en de uitvoering van de saneringsregeling uit de Wbb.

⁴ Bijlage Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 3.2.7, sub e.

⁵ Bijlage Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 1.2.6, onderdeel e, onder 1.

⁶ Wet Bodembescherming, artikel 28, lid 3, sub 1o.

⁷ Wet Bodembescherming, artikel 39.

2.3. Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart is een kaart met zones die onderling van chemische kwaliteit verschillen. De zones zijn tot stand gekomen door gebieden met een afwijkende bodemopbouw, bodemgebruik en historie statistisch met elkaar te vergelijken op basis van uitgevoerde bodemonderzoeken. Gebieden die van elkaar verschillen worden als aparte zones beschouwd, terwijl gebieden met dezelfde bodemkwaliteit kunnen worden samengevoegd tot één bodemkwaliteitszone. Binnen zo'n zone is er sprake van dezelfde chemische kwaliteit: de bodemkwaliteit is min of meer homogeen. Zonder een dergelijke kaart dienen hergebruiksmogelijkheden van vrijkomende grond of bouwstoffen te worden bepaald conform het Bouwstoffenbesluit [11]. De Ministeriële Vrijstellingsregeling Grondverzet [4] maakt het mogelijk om met een Bodemkwaliteitskaart vrijstelling te krijgen van enkele bepalingen in het Bouwstoffenbesluit. Bodemkwaliteitskaarten kunnen eveneens faciliteren bij (gedeeltelijke) vrijstelling van bodemonderzoek in verband met bouwaanvragen, aangezien er met dit instrument voldoende gegevens met betrekking tot de bodemgesteldheid aanwezig zijn.

Gemeente Dalfsen beschikt over een gesanctioneerde bodemkwaliteitskaart, alsmede het bijbehorende bodembeheerplan. De bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan is op 10 mei 2005 vastgesteld en behoudt in principe 5 jaar haar geldigheid.

Op basis van alle beschikbare en bruikbare data zijn de verschillende deelgebieden in de gemeente samengevoegd tot de volgende bodemkwaliteitszones:

- Buitengebied - schoon;
- Bedrijfsgebied – schoon;
- Wonen schoon;
- Wegbermen asfaltwegen;
- wegbermen klinkerwegen.

In het bodembeheerplan zijn de juridische, beleidsmatige en uitvoeringskaders aangegeven voor grondverzet alsmede de (rand)voorwaarden waarbij op basis van de Ministeriële Vrijstellingsregeling Grondverzet grondverzet kan plaatsvinden in het kader van het Bouwstoffenbesluit en actief bodembeheer.

2.4. Wet op de Ruimtelijke ordening

Op het moment dat de gemeente de ontwikkeling van een bestemmingsplan ter hand neemt, wordt zij op basis van artikel 9 van het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) geconfronteerd met de noodzaak van bodemonderzoek op bouwlocaties [2]. Analoog hieraan doet de noodzaak van bodemonderzoek zich ook al voor bij procedures gebaseerd op artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO).

Op basis van de onderzoeksresultaten toetst de gemeente voor bestemmingsplannen, dan wel in het kader van de vrijstelling ex artikel 19 WRO of de bodem milieuhygiënisch geschikt is voor de geplande vorm van bodemgebruik.

2.5. Beleidsvernieuwing bodemsanering (BEVER)

De resultaten van de beleidsvernieuwing bodemsanering (BEVER) zijn samengevat in de publicatie "Van Trechter naar Zeef" [7]. Hier staan de beleidsvoornemens met betrekking tot bodemsanering in beschreven. In het vernieuwde bodemsaneringsbeleid zal de saneringsdoelstelling nauw samenhangen met de bestemming van een locatie. Eén van de voornaamste veranderingen in het nieuwe beleid is dat bij saneringen wordt afgestapt van het uitgangspunt van multifunctioneel tenzij... naar functiegericht en kosteneffectief. De voorgenomen beleidsveranderingen hebben nog geen wetskracht.

In de publicatie Van Trechter naar Zeef zijn bodemgebruikswaarden (BGW's) opgenomen. De BGW's zijn opgenomen als terugsaneerwaarden bij saneringen. Bij bouwen op verontreinigde grond is sanering (en daarmee ook de saneringsdoelstelling) niet aan de orde. De BGW's zijn dus

geen criteria op basis waarvan men besluit om al dan niet te saneren of op een andere manier in actie te komen. Paragraaf 4.2 gaat dieper in op het toetsen aan risico's.

2.6. Motivering van besluiten

Bij het afgeven van besluiten, vergunningen en ontheffingen dient elk besluit deugdelijk gemotiveerd te worden overeenkomstig de artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De gemeente kan hierbij verwijzen naar het vastgestelde bodembeleid. Het bodembeleid moet vastgelegd zijn in een bodemnota die door de gemeenteraad is goedgekeurd. Door het volgen van deze procedure wordt voldaan aan zowel het motiverings- als het zorgvuldigheidsbeginsel. Voor het motiveren van vrijstellingen van bodemonderzoek kan de gemeente op basis van dezelfde artikelen verwijzen naar de bodemparagraaf in de gemeentelijk bouwverordening.

De gemeenten in de regio beschikken over een Bodem Informatie Systeem met daarin informatie van uitgevoerde bodemonderzoeken en voor bodemverontreiniging verdachte locaties. Dit systeem wordt zo breed mogelijk geïmplementeerd, dat wil zeggen dat zoveel mogelijk mensen kunnen beschikken over deze informatie. Hiermee ligt het voor de hand dat -ook indien een toets op bodemkwaliteit wettelijk niet noodzakelijk is- het systeem altijd wordt geraadpleegd. Hiermee wordt voldaan aan zowel het motiverings- als het zorgvuldigheidsbeginsel van de Algemene Wet Bestuursrecht.

3. Uitvoeren van bodemonderzoek

Dit hoofdstuk gaat in op het al dan niet uitvoeren van bodemonderzoek. Hierbij is het belangrijk onderscheid te maken tussen licht- en reguliervergunningplichtige bouwwerken. Licht-vergunningplichtige bouwwerken komen in paragraaf 3.1 aan de orde. Paragraaf 3.2 gaat in op regulier-vergunningplichtige bouwwerken.

3.1. Licht-vergunningplichtige bouwwerken

3.1.1. Geen bodemonderzoek

In paragraaf 2.1 is het onderscheid tussen vergunningsvrije bouwwerken en licht- en regulier vergunningsplichtige bouwwerken aangegeven. Conform het Besluit Indieningsvereisten [3] kan bij licht-vergunningsplichtige bouwwerken geen onderzoeksrapport worden afgedwongen⁸. Dit betekent dat bij vergunningsvrije en licht-vergunningsplichtige bouwwerken geen bodemonderzoek hoeft te worden uitgevoerd. De afdeling Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente zal bij de aanvraag van de bouwvergunning bepalen om wat voor een vergunning het gaat.

Bij licht vergunningplichtige bouwwerken die de grond raken zal er veelal toch contact met de bodem plaatsvinden, bijvoorbeeld het ontgraven van grond ten behoeve van de fundering. Ondanks dat er geen bodemonderzoek kan worden afgedwongen, kan het in bepaalde gevallen toch wenselijk zijn te beschikken over bodeminformatie:

- bij locaties waar sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging, resp. een niet-ernstig geval van bodemverontreiniging (Wbb-locaties). Elke handeling in of op de bodem dient te worden gemeld aan het bevoegd gezag (provincie Overijssel, resp. gemeente Dalfsen), al dan niet vergezeld van een (deel-)saneringsplan⁹. Deze melding wordt uitgevoerd door degene die voornemens is deze handelingen te verrichten.
- locaties waarbij het vermoeden bestaat dat er sprake is van een verontreiniging (voor bodemverontreiniging verdachte locaties). Het bouwen op dergelijke locaties kan in de toekomst mogelijk voor problemen zorgen indien blijkt dat er een sanering dient plaats

⁸ Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 4, lid 1, sub c; jo. 1.4 van de bijlage.

⁹ Wet Bodembescherming, artikel 28.

te vinden. In de Toelichting op de Woningwet (BIII/3-42) staat dat er bij bekendheid met bodemverontreiniging wel sprake kan zijn van kapitaalvernietiging indien het bouwwerk om saneringstechnische redenen in de toekomst dient te worden gesloopt. Het risico van kapitaalvernietiging blijft bij de bouwer

- locaties waar mogelijk sprake is van risico's voor mensen die met en in de grond werken. Hoewel het naleven van de Arbowet de verantwoordelijkheid is van de aannemer van het werk, mag van de overheid worden verwacht dat zij de vergunningaanvrager zo volledig mogelijk informeert over mogelijke risico's. Indien er (vermoedelijk) sprake is van bodemverontreiniging dienen veiligheidsklassen te worden gehanteerd [8].

Om de vergunningaanvrager zo volledig mogelijk te informeren wordt bij lichte vergunningen het Bodem Informatie Systeem geraadpleegd. Dit wordt de BIS-toets genoemd en wordt uitgewerkt in paragraaf 3.1.2. Hiermee voldoet de gemeente aan het zorgvuldigheidsbeginsel uit de Algemene Wet Bestuursrecht (artikel 3:2).

3.1.2. BIS-toets

De BIS-toets is een controle op enkele essentiële gegevens in het Bodem Informatie Systeem. De BIS-toets wordt bij lichte vergunningen uitgevoerd door de gemeente (Afdeling Milieu en bouwen). Hierbij wordt de volgende informatie geraadpleegd:

1. voormalige bedrijven
2. gedempte sloten
3. verharde toegangswegen en –paden
4. ondergrondse tanks (bestand uit het milieuvergunningensysteem StraMis)
5. huidige bedrijven (bestand uit het milieuvergunningensysteem StraMis)
6. Wbb-locaties (bestand van de provincie)
7. bestaande bodemonderzoeken
8. locaties verdacht voor bodemverontreiniging (Historisch Bodembestand HBB, 1 maart 2002)

ad. 1 t/m 5 en 7: bodembedreigende activiteit en locaties verdacht voor bodemverontreiniging

Indien uit de BIS-toets blijkt dat er op de onderzoekslocatie een bodembedreigende activiteit aanwezig is of aanwezig is geweest wordt aanbevolen een gedetailleerder vooronderzoek plaats te laten vinden: het Vooronderzoek Basisniveau conform de NVN 5725. Ten behoeve van deze toets wordt eveneens het beschikbare digitale Historische Bodem Bestand gemeente Dalfsen, d.d. 1 maart 2002, geraadpleegd. Dit zal leiden tot een nauwkeuriger beeld van de aanwezige puntbronnen. Paragraaf 3.2.1 gaat dieper in op het vooronderzoek. Het uitvoeren van een vooronderzoek kan echter niet worden afgedwongen. Het niet opvolgen van de aanbeveling leidt niet tot het weigeren van de bouwvergunning.

ad. 6: Wbb-locatie.

Indien uit de BIS-toets blijkt dat de onderzoekslocatie is gelegen op een Wbb-locatie, dient afstemming plaats te vinden met de provincie, resp. de gemeente. De te nemen maatregelen ter plaatse van de bouwput wordt door de provincie, wanneer het een ernstig geval van bodemverontreiniging betreft die omvangrijker is dan de bouwput, als deelsanering gezien. Er zal een saneringsplan dienen te worden opgesteld, waarop de provincie een beschikking afgeeft. Het een en ander gaat eveneens op voor een niet-ernstig geval. Zie ook paragraaf 3.5.3.

ad. 7: bestaand bodemonderzoek.

Indien uit de BIS-toets blijkt dat er op de onderzoekslocatie reeds een bodemonderzoek is uitgevoerd, wordt de vergunningaanvrager hiervan op de hoogte gesteld. Mogelijk dat er tijdens het eerder uitgevoerde bodemonderzoek verontreinigingen aan het licht zijn gekomen of dat een verontreiniging nog dient te worden afgeperkt. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek kan echter niet worden afgedwongen. Aan de hand van een opgestelde checklist wordt de BIS-toets op volledige informatie gecontroleerd.

3.2. Regulier vergunningplichtige bouwwerken

Bij reguliere vergunningen dient in beginsel altijd een onderzoeksrapport te worden overlegd door de aanvrager. Het onderzoeksrapport dient tenminste te bestaan uit een NVN Vooronderzoek conform NVN 572510. Paragraaf 3.2.1 gaat hier dieper op in.

Indien uit het vooronderzoek blijkt dat de locatie verdacht is voor de aanwezigheid van bodemverontreiniging dient een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 te worden uitgevoerd (zie paragraaf 3.2.2).

In bepaalde situaties is ontheffing van het overleggen van een onderzoeksrapport mogelijk. Deze situaties worden besproken in paragraaf 3.2.4.

3.2.1. Vooronderzoek Basisniveau NVN 5725

Bij een reguliere bouwvergunning wordt een vooronderzoek uitgevoerd. Het gaat hierbij om het vooronderzoek op basisniveau conform de NVN 5725 [5]. Op deze plaats wordt volstaan met een verwijzing naar de norm en een samenvatting van de informatiebronnen die moeten worden geraadpleegd:

- oude luchtfoto en oud kaartmateriaal
- archief Bouw- en Woningtoezicht
- archief ondergrondse tanks
- bij bedrijf: Milieuvergunningenarchief, Hinderwetarchief, Streekarchief of Rijksarchief
- (oud)omwonenden, werknemers, eigenaren etc.
- eigen waarnemingen gedurende veldinspectie.

Op locaties in de oudere delen van de (dorps)kernen (vóór 1970) hebben gezien de lange historie vaak onbekende potentieel bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden die hebben kunnen leiden tot verontreinigingen met *mobiele* stoffen zoals aromaten, vluchtige organische chloorverbindingen en minerale olie. Deze gebieden zijn dus verdacht voor mobiele stoffen, terwijl deze stoffen, gelet op het onvoorspelbare karakter ervan, niet zijn meegenomen in de bodemkwaliteitskaart. Dit is de reden dat in dergelijke gebieden bodemonderzoek (in grond en grondwater) dient te worden uitgevoerd naar de mobiele stoffen, indien daar aanleiding voor bestaat. Onderzoek naar immobiele stoffen op onverdachte locaties in de oude dorpskernen in Dalfsen kan normaliter achterwege worden gelaten¹¹.

Voor voormalige bedrijfsterreinen in de oudere dorpskernen geldt dat deze locaties in beginsel verdacht zijn voor dergelijke bodembelasting. Let wel: het gaat om de *bebouwingsgeschiedenis* en niet om de ouderdom van het huidige gebouw. Gemeente Dalfsen beschikt inmiddels over een gesanctioneerde bodemkwaliteitskaart. Volgens de bodemkwaliteitskaart zijn voldoende waarnemingen aanwezig.

Op de bodemkwaliteitskaart van Dalfsen zijn de bodemkwaliteitszones 'Wonen MVR-kwaliteit', 'Wonen schoon' en 'Bedrijfsterreinen nieuw en schoon' eenvoudig terug te vinden (bijlage 7 van de bodemkwaliteitskaart). Hierop zijn ook de overige kwaliteitszones aangegeven.

Verhoogde gehalten zijn aangetoond in de zones 'asfalt- en klinkerwegen'. Hiervoor is in het Bodembeheerplan specifiek aandacht besteed.

Indien aannemelijk wordt gemaakt dat de locatie niet verdacht is voor diffuse bodembelasting (bijvoorbeeld een uitgevoerde sanering of ophoging met schone grond) kan hiervan worden afgeweken. Dit wordt beoordeeld door de afdeling Milieu en bouwen.

Tijdens het vooronderzoek dient aandacht te worden besteed aan ophogingen.

¹⁰ Bijlage Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 3.2.7, sub e.

In overeenstemming met het provinciale beleid dient in aanvulling op de NVN 5725 tevens aandacht te worden besteed aan asbest in of op de bodem (paragraaf 3.2.3). Door asbest in dit stadium mee te nemen wordt vertraging in een latere fase voorkomen.

In het onderzoeksrapport/-verslag dient expliciet te worden ingegaan op de volgende aspecten:

- aanwezigheid van puinverhardingen, erfverharding, oude ophooglaag, demping met bouw- en sloopafval
- aanwezigheid van asbest in bovengenoemde lagen
- hebben in het verleden bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden
- aanwezigheid van tanks (bovengronds of ondergronds) of drums met olieproducten enz.
- zijn er in het verleden opslagtanks aanwezig geweest en gesaneerd
- aanwezigheid van asbesthoudende beschoeiingen, afscheidingen
- aanwezigheid van asbestresten in de bodem aan het oppervlak
- zijn er in het verleden opstallen gesloopt waarin asbest verwerkt is geweest
- is er sprake geweest van door brand verwoeste gebouwen met asbesthoudende materialen
- is er in het verleden een asbestverdacht bedrijf gevestigd geweest.

Om deze informatie te achterhalen zal minimaal een veldinspectie moeten worden uitgevoerd en zullen eigenaren/gebruikers moeten worden geraadpleegd. De uitkomsten hiervan dienen duidelijk in het rapport te zijn vermeld.

3.2.2. *Verkendend bodemonderzoek NEN 5740*

Indien uit het NVN 5725 blijkt dat er in het geheel geen bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden en het betreft niet een 'bedrijventerrein oud', kan het verkendend bodemonderzoek achterwege worden gelaten¹¹. Dit moet duidelijk blijken uit het vooronderzoek en wordt door de afdeling Milieu en bouwen beoordeeld.

Interne verbouwingen.

Bij (regulier vergunningplichtige) interne verbouwingen zonder functiewijziging is geen bodemonderzoek nodig (paragraaf 3.2.4, punt 3). De gedachte hierachter is dat de grond niet wordt geraakt of 'geroerd' en het (mogelijke) risico niet groter is dan in de oude situatie.

Voor interne verbouwingen met functiewijziging naar een gevoeligere bestemming zou er wel een situatie op kunnen treden die mogelijk leidt tot een groter risico. Dit gegeven is ook onderbouwd in de Woningwet (artikel 8.3.c sub 2).

Omdat de oudere dorpskernen (vóór 1945) in principe verdacht zijn voor mobiele componenten en er dus altijd onderzoek moet plaatsvinden naar mobiele componenten levert dit problemen op indien de gehele locatie (of een substantieel deel van de locatie) uit een betonvloer bestaat die gehandhaafd/intact blijft. Strikt genomen zou er dan geboord moeten worden in de betonvloer, wat het contactrisico met eventuele verontreinigingen alleen maar zou vergroten. Dit is niet in overeenstemming met de intentie van de Woningwet.

Indien er gerede twijfels zijn omtrent de kwaliteit van grond en grondwater volstaat in dergelijke gevallen (interne verbouwingen met functiewijziging en intact gehouden betonvloer in oude binnensteden) met het plaatsen van boringen aan de randen van de betonvloer (bijvoorbeeld twee boringen aan de voorzijde en één boring aan de achterzijde van de betonvloer). Er worden vervolgens twee grond(meng)monsters (boven- en ondergrond) en een grondwatermonster geanalyseerd op de mobiele componenten uit het NEN-pakket. Dergelijke afwijkingen in de bemonsteringsstrategie dienen in overleg met de afdeling Milieu en bouwen overeengekomen te worden.

¹¹ Bijlage Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 3.2.7. sub e,

3.2.3. Aanvullend asbest onderzoek NEN 5707

Blijkt uit het vooronderzoek (paragraaf 3.2.1) dat de bodem mogelijk is verontreinigd met asbest, dan zal in het verkennend bodemonderzoek rekening moeten worden gehouden met asbest. Dit betekent dat de norm NEN 5707 moet worden gehanteerd. In het geval er sprake is van onbewerkt en gemengd bouw- en sloopafval, granulaten en grond met meer dan 20 % puin(granulaat) moet de norm NEN 5897 worden gehanteerd.

Het ligt voor de hand om het verkennend bodemonderzoek en het asbestonderzoek te combineren. Voordeel hiervan is de efficiëntie, kostenbesparing en het voorkomen van aansprakelijkheidsrisico's.

Oude binnensteden zijn niet per definitie verdacht op asbest. Tijdens het vooronderzoek moeten er duidelijke aanwijzingen zijn om te gaan onderzoeken op asbest. Deze aanwijzingen zijn in zowel de NVN 5725 als de NEN 5707 en de NEN 5897 opgenomen.

3.2.4. Ontheffing onderzoeksrapport bij reguliere vergunningen

Bij regulier vergunningplichtige bouwwerken wordt volledige ontheffing van het overleggen van onderzoeksresultaten verleend in de volgende situaties:

1. *Gebouwen waarin niet voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen verblijven.*¹²
Bij dit soort gebouwen is het gezondheidsrisico voor mensen verwaarloosbaar. Het betreft hier bouwwerken waarin dagelijks gedurende enige tijd dezelfde mensen verblijven, bijvoorbeeld om te werken of onderwijs te geven of te genieten. Bij 'enige tijd' moet gedacht worden aan een verblijfsduur van twee of meer uren per (werk)dag. Het gaat dus niet om een enkele keer twee of meer uren, maar om een meer structureel (over een langere periode dan één dag) twee of meer uren verblijven van dezelfde mensen in het gebouw.¹³ Gebouwen voor het opslaan van materialen of goederen, voor het telen of kweken van land- en tuinbouw producten alsmede gebouwen ten behoeve van nutsvoorzieningen, zoals elektriciteitshuisjes en gebouwen voor de waterhuishouding of –zuivering zijn voorbeelden van bouwwerken waarin niet voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen verblijven. De omstandigheid dat in deze bouwwerken wel eens mensen aanwezig zijn, bijvoorbeeld voor het verrichten van over het algemeen kort durende werkzaamheden, zoals onderhoudswerkzaamheden, maakt die gebouwen nog niet tot gebouwen die feitelijk zijn bestemd voor het verblijven van mensen.

Een recreatiewoning (in termen van het Bouwbesluit een logiesverblijf) valt wel onder het begrip 'voortdurend of nagenoeg voortdurend verblijven van mensen', terwijl dit niet geldt voor een schuur of garage bij een woning¹⁴.

Er bestaat geen officiële lijst met bouwwerken die per definitie geen of wel verblijf zijn. Bij twijfel wordt de aanvrager gevraagd een verklaring te ondertekenen dat er in het bouwwerk niet langer dan 2 uur per dag mensen verblijven.

2. *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*¹³.
Te denken valt aan (bouw)werken voor de weg- en waterbouw, zoals bruggen en bouwwerken voor de waterzuivering.
3. *Bouwwerken die de grond niet raken*¹³.
Hierbij moet gedacht worden aan dakkapellen en het realiseren van een extra verdieping op een gebouw, maar ook aan interne verbouwingen. Uitzondering op deze ontheffing is indien de interne verbouwing gepaard gaat met een functiewijziging waarbij een gevoeliger functie wordt gerealiseerd¹⁵. Zie ook paragraaf 4.2.
Daarnaast vallen hieronder ook bouwwerken waarbij de vloer niet in verbinding staat met

¹² Woningwet, artikel 8, lid 3 sub c en Bijlage Besluit indieningsvereisten, artikel 1.2.6,

¹³ Model Bouwverordening VNG, artikel 2.4.1 en Memorie van Toelichting TK 1995-1996, 24 809,

¹⁴ Nota naar aanleiding van het verslag Wijziging van de Woningwet TK, 1997-1996, 24 809, nr. 5, p. 6

¹⁵ Woningwet artikel 60, lid 2 en Toelichting op de Model Bouwverordening, artikel 2.4.1.

de grond (bijvoorbeeld op palen) en waarbij geen (water-)leidingen in de grond worden aangebracht.

4. *Bouwwerken van tijdelijke aard.*

Het beleid in de provincie Overijssel is om bij tijdelijke bouwwerken geen bodemonderzoek te verlangen. Het bouwwerk is van tijdelijke aard bij een maximale duur van één jaar. Wel dient altijd de BIS-toets te worden uitgevoerd. Blijkt hieruit dat er verdenkingen zijn, dan vervalt de mogelijkheid van ontheffing en dient er alsnog een onderzoeksrapport te worden overlegd.

Bij bouwwerken die de grond raken zal er veelal toch contact met de bodem plaatsvinden, bijvoorbeeld het ontgraven van grond ten behoeve van de fundering. Om de vergunningaanvrager zo volledig mogelijk te informeren dient in bovenstaande situaties wel de BIS-toets te worden uitgevoerd. Hiermee voldoet de gemeente in ieder geval aan het zorgvuldigheidsbeginsel uit de Algemene Wet Bestuursrecht.

Naast bovenstaande situaties wordt bij reguliere vergunningen ook ontheffing van het overleggen van een onderzoeksrapport verleend indien er reeds voldoende gegevens met betrekking tot de bodemgesteldheid aanwezig zijn¹⁶. Dit is het geval indien:

5. *Er reeds bodemonderzoekresultaten aanwezig zijn.*

Een bestaand bodemonderzoek kan aanleiding zijn om geen nieuw bodemonderzoek meer te verlangen. Het reeds uitgevoerde bodemonderzoek moet voldoen aan de volgende eisen:

- voorafgaand aan het bodemonderzoek dient er een vooronderzoek te zijn uitgevoerd conform de NVN 5725 of gelijkwaardig;
- bodemonderzoek dient te zijn uitgevoerd conform de NEN 5740;

Het bodemonderzoek dient voldoende recent te zijn. De geldigheidsduur bedraagt in principe drie jaar. Indien er geen grondwerkzaamheden hebben plaatsgevonden, er geen aanwijzingen zijn voor nieuwe verontreinigingen en indien er geen sprake is van mobiele verontreinigingen hebben de onderzoeksgegevens een langere geldigheidsduur, maar niet langer dan in principe vijf jaar¹⁷.

Indien blijkt dat de onderzoekslocatie onderdeel uit maakt van een werk in het kader van het Bouwstoffenbesluit of Vrijstellingsregeling Grondverzet, is de partijkeuring mogelijk bruikbaar voor de beoordeling of de bodemkwaliteit geschikt is. De partijkeuring moet actueel genoeg zijn, dat wil zeggen niet ouder dan 5 jaar.

De afdeling Milieu en bouwen beoordeelt of het bestaande bodemonderzoek of de partijkeuring voldoende is voor ontheffing.

6. *De locatie gelegen is in een relatief schone of MVR bodemkwaliteitszone op grond van de bodemkwaliteitskaart en de locatie op grond van de informatie uit het Bodem Informatie Systeem en van de aanvrager onverdacht is.*

Het criterium voor het verlenen van een ontheffing is de beschikbaarheid van informatie die kwalitatief aan het onderzoeksrapport gelijkwaardige informatie oplevert¹⁸. Om dit te kunnen garanderen dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- de locatie is gelegen in één van de volgende bodemkwaliteitszones: buitengebied, resp. wonen schoon, bedrijventerrein schoon (zie bijlage 7 – bodemkwaliteitskaart); en
- de BIS-toets wijst uit dat er geen bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden; en de aanvrager beantwoordt alle vragen in de 'Vragenlijst ten behoeve van mogelijke ontheffing onderzoek' met "nee".

Het ingevulde formulier maakt de aanvrager mede verantwoordelijk voor het bouwen op al dan niet verontreinigde grond. Het door de aanvrager ingevulde formulier wordt beoordeeld door de Afdeling Milieu en bouwen. Indien de aanvrager één of meerdere vragen met 'ja' heeft beantwoord, dient tenminste het Vooronderzoek Basisniveau conform de NVN 5725

¹⁶ Besluit Indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, artikel 1.2.6, onderdeel e, onder 1

¹⁷ Toelichting op de Model Bouwverordening, artikel 2.4.1.

¹⁸ Toelichting op de Model Bouwverordening, artikel 2.4.1

te worden uitgevoerd. Dit zal leiden tot een nauwkeuriger beeld van de aanwezige bronnen. Paragraaf 3.2.1 gaat dieper in op het vooronderzoek. Het invullen van het formulier is niet verplicht, maar is voor de aanvrager van de bouwvergunning een manier om voor ontheffing in aanmerking te komen. Het invullen van het formulier heeft alleen zin bij reguliere bouwvergunningen in relatief schone en de licht verontreinigde (MVR-kwaliteit) zones. De gemeente kan zelf de bodemkwaliteitskaart raadplegen en de aanvrager bij de aanvraag informeren over deze mogelijkheid.

De beoordeling of bij reguliere vergunningen ontheffing mogelijk is, wordt gedeeltelijk door de gemeente uitgevoerd. De eerste vier situaties in de opsomming van paragraaf 3.2.4 en figuur 3.2 worden op grond van de informatie van de bouwaanvraag beoordeeld door de Afdeling Milieu en bouwen. Reguliere vergunningen die voldoen aan de voorwaarden voor ontheffing worden op deze wijze afgevangen door de gemeente. Alle overige reguliere bouwaanvragen worden voorgelegd aan de afdeling Milieu en bouwen, die de overige mogelijkheden voor ontheffing zal beoordelen.

3.3. Ontheffing van nader bodemonderzoek

Indien uit het verkennend onderzoek blijkt dat er voor één of meer stoffen de tussenwaarde dan wel interventiewaarde wordt overschreden zal conform de Wet Bodembescherming in principe nader onderzoek dienen te worden uitgevoerd. De gemiddelde achtergrondgehalten blijven volgens de bodemkwaliteitskaart in de bovengrond (van 0 – 0,5 m. – maaiveld) ruim beneden de tussenwaarde. Indien een tussenwaarde overschrijding van een mengmonster wordt gesignaleerd, dient nog wel uitsplitsing van het mengmonster plaats te vinden. De afzonderlijke monsters dienen te worden geanalyseerd.

Om te bepalen of de aangetroffen verontreiniging beneden de achtergrondwaarde is gelegen dient het gehalte te worden getoetst aan een deze achtergrondwaarde van de betreffende bodemkwaliteitszone op de bodemkwaliteitskaart. Deze situatie doet zich normaliter in de gemeente Dalfsen niet voor.

Voorwaarde voor ontheffing van nader onderzoek is dus de vastgestelde bodemkwaliteitskaart.

Ontheffing van nader onderzoek ontslaat de aanvrager niet van de verplichting de verontreiniging te melden bij de provincie. Zie hiervoor paragraaf 3.5.3. Dit geldt alleen voor interventiewaarde-overschrijdingen. Is er alleen sprake van tussenwaarde-overschrijdingen die bovendien beneden het achtergrondgehalte zijn gelegen, dan zal een Wbb-melding aan de provincie achterwege kunnen worden gelaten.

Voor het grondwater is geen bodemkwaliteitskaart opgesteld. Toch worden in de provincie Overijssel en ook op het grondgebied van Dalfsen vaak (matig) verhoogde verhoogde concentraties voor arseen, nikkel, chroom, koper of zink in het ondiepe (freatisch) grondwater aangetoond, zonder dat daarbij in de vaste fase van de bodem ter plaatse van het onderzochte grondwater de streefwaarden worden overschreden. Vanwege het inhomogene karakter en de fluctuaties in grondwaterstand ten tijde van bemonstering van het ondiepe grondwater is afgezien van het vastleggen van de gemiddelde achtergrondgehalten in zones of contouren. De verhoogde concentraties worden toegeschreven aan natuurlijke oorzaken of aan de gevolgen van menselijke ingrepen in de waterhuishouding van een gebied. Indien duidelijk is dat de aangetroffen verhoogde gehalten niet een gevolg zijn van handelingen waarbij deze stoffen in de bodem zijn geraakt, wordt nader onderzoek achterwege gelaten.

Toetsing en beoordeling vindt plaats door de Afdeling Milieu en bouwen.

Het opnemen van voorwaarden in de bouwvergunning zoals het grondwater niet gebruiken van grondwater voor veedrenking of besproeiing van gewassen en gazons, alsmede het informeren van het Waterschap bij eventuele bronneringsactiviteiten behoren tot de mogelijkheden.

3.4. Aanvullende bepalingen

3.4.1. Omvang onderzoekslocatie

De omvang van de onderzoekslocatie wordt bepaald door de omvang van het gebouw en het bijbehorende terrein dat een relatie heeft met het gebruik van het gebouw¹⁹. Het onderzoek beperkt zich dus niet tot de bouwput, maar verschaft tevens informatie over de gehele bouwka­vel inclusief tuin. De tuin of het terrein heeft in de regel een directe relatie met bijvoorbeeld het verrichten van voor het wonen kenmerkende activiteiten. Wanneer het om een landgoed gaat, omvat het bodemonderzoek niet de gehele kavel, maar blijft beperkt tot dat gedeelte dat als direct bij het landhuis behorende tuin moet worden beschouwd²⁰.

Bovenstaande geldt voor zowel de BIS-toets, het vooronderzoek NVN 5725 en het verkennend bodemonderzoek NEN 5740. Bij de BIS-toets en het vooronderzoek worden dus ook de gehele bouwka­vel betrokken.

Indien er een verdachte activiteit heeft plaatsgevonden op het naastgelegen perceel die een potentiële bedreiging heeft gevormd voor de bodemkwaliteit op de bouwka­vel, dient deze bron eveneens te worden onderzocht. Dit is ter beoordeling aan de Afdeling Milieu en bouwen. Indien aantoonbaar wordt gemaakt dat de verdachte activiteit ver genoeg van de kavel is gelegen, kan onderzoek naar de activiteit achterwege worden gelaten.

3.4.2. Tijdstip bodemonderzoek

Het bodemonderzoek dient na eventuele sloop van opstallen en bouwwerken te worden uitgevoerd²¹. Bij de sloop kunnen namelijk materialen in de bodem terecht komen. Indien sloop aan de orde is, dient bij de aanvraag van de bouwvergunning ook een bewijs van aanvraag van een sloopvergunning te worden overlegd. Voor de aanvraag van een sloopvergunning is een bouwvergunning echter niet verplicht, zodat de aanvrager tussentijds zorg kan dragen voor het uitvoeren van bodemonderzoek.

Indien deze bepaling leidt tot onoverkomelijke problemen in de procedure voor de aanvraag van de sloop- en bouwvergunning, mag bodemonderzoek worden uitgevoerd voor de sloop. Aangenomen wordt dat de voorwaarden in de sloopvergunning (en eventueel het Asbestverwijderingsbesluit) voldoende garanties vormen om geen bodemverontreiniging te veroorzaken.

3.4.3. Samenloop met Wbb

In paragraaf 3.4 is beschreven dat ontheffing van nader onderzoek de aanvrager niet ontslaat van de verplichting de verontreiniging in principe te melden bij de provincie. Het meldingsformulier dient samen met onder andere het verkennend bodemonderzoek en eventueel het saneringsplan opgestuurd te worden naar de provincie. De provincie zal vervolgens een beschikking afgeven. Veelal volstaat het aanbrengen van een betonvloer of een leeflaag als sanerende maatregel. Consequentie van deze procedure is wel dat het perceel een kadastrale aantekening krijgt. De gemeente licht de aanvrager hierover in.

De aanvraag om bouwvergunning wordt aangehouden indien er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging. De aanhouding duurt totdat het bevoegd gezag heeft ingestemd met het saneringsplan danwel heeft vastgesteld dat er geen sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging²². Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.3.3.

Bij lichte vergunningen op bekende ernstige gevallen van bodemverontreiniging kan op grond van het Besluit Indieningsvereisten geen bodemonderzoek worden verlangd. Wel is degene die

¹⁹ Memorie van Toelichting op de Wijziging van de Woningwet, TK 1995-1996, 24 809, nr.3, p. 7.

²⁰ Nota naar aanleiding van het verslag, TK 1997-1998, 24 809, nr. 5, p.10.

²¹ Bijlage Besluit Indieningsvereisten, artikel 3.2.7 sub e.

²² Woningwet, artikel 52a.

voornemens is de bodem te saneren dan wel handelingen te verrichten op of in de bodem verplicht dit te melden bij de provincie²³.

3.4.4. Samenloop met Bsb en Vrijstellingsregeling Grondverzet

Indien grond van de bouwlocatie wordt afgevoerd en elders wordt toegepast, dient de kwaliteit van de partij in principe conform het Bouwstoffenbesluit [12] te worden bepaald. Het NEN 5740 bodemonderzoek voldoet in principe als kwaliteitsaanduiding voor een partij her te gebruiken grond. Ten minste, indien de bouwlocatie gelegen is op één van de als schoon of MVR-kwaliteit aan te merken zones, behorend bij de bodemkwaliteitskaart. De toepassingslocatie dient eveneens bekend te zijn. In dat geval kan de vrijkomende grond met inachtneming van de in het bodembeheerplan vastgelegde toepassingsmogelijkheden mogelijk wel direct elders worden toegepast aan de hand van de uitkomsten van het bodemonderzoek. De vereiste bemonsteringsstrategie is in het bodembeheerplan vastgelegd. Afhankelijk van de nieuwe bestemming van de grond zal bij grond van verdachte locaties toch een partijkeuring conform het Bouwstoffenbesluit gewenst zijn. De Afdeling Milieu en bouwen toetst, beoordeelt en adviseert hierover.

4. Beoordeling onderzoek

Aan de hand van de regels in het vorige hoofdstuk wordt bepaald of een vooronderzoek en/of verkennend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien een onderzoek dient te worden uitgevoerd, worden de resultaten van het onderzoek getoetst aan wet- en regelgeving. Dit hoofdstuk gaat in op deze toetsing. Daarnaast zal het onderzoek altijd worden getoetst aan de normen NVN 5725 en NEN 5740.

4.1. Toetsing aan Wet Bodembescherming

De gehalten uit het bodemonderzoek worden getoetst aan de streef- en interventiewaarden [13]. Daarbij is ook de omvang van eventuele bodemverontreiniging van belang. Er zijn verschillende uitkomsten mogelijk die zijn samengevat in tabel 2.

BODEMKWALITEIT	Omvang	Aanduiding	Vervolgactie
< streefwaarde		Schoon	Geen
> streefwaarde, maar kleiner dan tussenwaarde		Licht verontreinigd en/of MVR kwaliteit	Geen
> tussenwaarde, maar kleiner dan interventiewaarde	Omvang onbekend	Matig verontreinigd	Nader onderzoek, indien gehalte > achtergrondgehalte (zie paragraaf 3.4)
> tussenwaarde, maar kleiner dan interventiewaarde	Omvang bekend en/of homogeen verdeeld	Matig verontreinigd	Geen, of opnemen in bouwvergunning de verontreiniging weghalen cq. het treffen maatregelen

²³ Wet Bodembescherming, artikel 28, lid 1.

> <i>interventiewaarde</i>	Omvang onbekend	Sterk verontreinigd	Nader onderzoek, indien gehalte > achtergrondgehalte (zie paragraaf 3.4)
> <i>interventiewaarde</i>	Omvang grond < 25 m ³ en/of gr.water < 100 m ³	Sterk verontreinigd, geen ernstig geval	Geen of sanering of treffen maatregelen (B & W bevoegd gezag)
> <i>interventiewaarde</i>	Omvang grond > 25 m ³ en/of gr.water > 100 m ³	Sterk verontreinigd, ernstig geval	Melden bij provincie

Tabel 2: voorbeelden van bodemkwaliteit en noodzakelijke vervolgactie.

4.2. Toetsing aan gebruiksfunctie

Naast de toetsing aan de Wet Bodembescherming wordt getoetst of de locatie geschikt is voor de beoogde bestemming. In diverse publicaties zijn waarden opgenomen aan de hand waarvan een mogelijk risico kan worden afgeleid. De risiconormen hebben geen wetskracht, maar zijn richtlijnen. Omdat de risiconormen landelijk nog in beweging zijn en het Ministerie van VROM medio 2003 nieuw beleid zal introduceren, zal bij de toetsing aan gebruiksfunctie vooralsnog worden getoetst aan de gebruiksspecifieke toetsingswaarden uit de VNG-notitie "Bouwen op verontreinigde grond". Deze zijn gepubliceerd in bijlagen E en F van de VNG-notitie "Bouwen op verontreinigde grond" [2]. Mochten er in de toekomst nieuwe risiconormen beschikbaar komen, dan zal deze nota mogelijk daarop worden aangepast.

Functie- of bestemmingswijzigingen alleen zijn geen grond om in het kader van de Woningwet een bodemonderzoek te verlangen of de bouwvergunning niet te verlenen. Gaat een functiewijziging niet gepaard met een verbouwing, dan geldt er geen onderzoeksverplichting naar de gesteldheid van de bodem²⁴.

Veelal gaat een functiewijziging echter wel gepaard met een verbouwing, waarvoor een bouwvergunning is vereist. Bij regulier vergunningplichtige verbouwingen wordt vervolgens een onderzoeksrapport verlangd (met uitzondering van de situaties beschreven in paragraaf 3.2.4). Consequenties negatieve bodemtoets

Uit het voorgaande blijkt dat op verschillende gronden omwille van de bodemkwaliteit de bouwvergunning niet wordt verleend:

- ondeugdelijk vooronderzoek
- ondeugdelijk bodemonderzoek
- er dient nader onderzoek plaats te vinden
- er dient een melding te worden verricht aan de provincie Overijssel.

In het navolgende wordt aangegeven hoe hiermee om wordt gegaan.

4.3.1. Buiten behandeling laten

De gemeente kan een reguliere bouwaanvraag wegens onvolledigheid buiten behandeling laten. Van deze bevoegdheid kan slechts gebruik worden gemaakt indien de aanvrager binnen vier weken na ontvangst van de aanvraag in staat is gesteld de aanvraag aan te vullen. De termijn die de aanvrager krijgt om de bouwaanvraag met de gevraagde gegevens (dit kan zijn een bodemonderzoek) aan te vullen bedraagt eveneens vier weken²⁵.

Wanneer de gemeente niet binnen vier weken na het indienen van de bouwaanvraag om een bodemonderzoek heeft verzocht en het bodemonderzoek bij het verstrijken van de fatale termijn

²⁴ Memorie van toelichting Wijziging van de Woningwet, TK 1995-1996, 24 809, nr.3. p. 4.

²⁵ Woningwet, artikel 46 en 47.

nog niet is ontvangen, moet de bouwvergunning worden verleend (indien er geen weigeringsgronden zijn).

4.3.2. Aanhouden

Er geldt een aanhoudingsverplichting voor bouwvergunningaanvragen indien uit het overlegde bodemonderzoek blijkt dat de grond ter plaatse in zodanige mate is verontreinigd dat overeenkomstig de Wet bodembescherming sprake is van een geval van ernstige verontreiniging²⁶. Deze aanhoudingsplicht geldt ook als bij burgemeester en wethouders uit anderen hoofde een redelijk vermoeden bestaat dat de grond waarop gebouwd wordt in ernstige mate is verontreinigd. In deze gevallen zal het gaan om bouwvergunningaanvragen waarbij geen bodemonderzoek behoefde te worden overgelegd, bijvoorbeeld omdat het bouwwerk niet bestemd is voor het verblijf van mensen.

Deze aanhoudingsplicht duurt ingevolge het derde lid van artikel 52A totdat het krachtens de Wet bodembescherming bevoegde gezag het saneringsplan heeft goedgekeurd. Ook eindigt de aanhoudingsplicht indien het bevoegde gezag heeft vastgesteld dat geen sprake is van een ernstig geval van verontreiniging.

Indien noch uit een bodemonderzoek noch op basis van een redelijk vermoeden kan worden gesteld dat sprake is van een ernstig geval van verontreiniging geldt er voor de bouwvergunning geen aanhoudingsverplichting en moeten burgemeester en wethouders beslissen op de bouwvergunningaanvraag. Het feit dat geen sprake is van een ernstig geval van verontreiniging neemt echter niet weg dat toch sprake kan zijn van een verontreinigingsgraad waarbij gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers van het bouwwerk. Hoewel burgemeester en wethouders de bouwvergunning in deze gevallen formeel kunnen weigeren, zal echter veelal volstaan kunnen worden met het stellen van aanvullende voorwaarden dat bepaalde voorzieningen worden getroffen. Zie hiervoor de toelichting onder artikel 2.4.2 van de Bouwverordening 2006.

Voor gevallen met een ernstige bodemverontreiniging geldt een aanhoudingsverplichting totdat het bevoegde gezag als bedoeld in de Wet bodembescherming een saneringsplan heeft goedgekeurd. Zodra het saneringsplan is goedgekeurd dient een beslissing te worden genomen op de bouwvergunningaanvraag. Ook in deze gevallen zal de vergunning in de regel verleend kunnen worden onder de voorwaarde dat vooruitlopend op de aanvang van de bouwwerkzaamheden, de op grond van het goedgekeurde saneringsplan noodzakelijke voorzieningen worden getroffen.

4.3.3. Voorwaarden opnemen

Niet ernstige gevallen van bodemverontreiniging, waarin naar het oordeel van burgemeester en wethouders toch nog sprake is van een onaanvaardbare verontreinigingsgraad, zijn meestal overzichtelijke gevallen. Hiertoe worden gerekend verontreinigingssituaties met een omvang van minder dan 25 m³ verontreinigde grond > interventiewaarde en/of minder dan 100 m³ verontreinigd grondwater > interventiewaarde.

Op korte termijn en zonder de noodzaak van saneringsonderzoek is aan te geven op welke wijze het verontreinigingsprobleem kan worden ondervangen.

In dit soort niet ernstige gevallen hoeft de conclusie, dat het terrein verontreinigd is, niet te leiden tot weigering van de bouwvergunning. De bouwvergunning wordt dan onder voorwaarden verleend²⁷. In de voorwaarden van de bouwvergunning wordt aangegeven op welke wijze het

²⁶ Woningwet, artikel 52A

²⁷ Woningwet, artikel 56

terrein gesaneerd moet worden en – in relatie tot de bouw – op welk tijdstip. Als saneringsvoorwaarden valt te denken aan:

- de voorwaarde, dat onder het bouwwerk een isolerende en dampremmende laag wordt aangebracht
- de voorwaarde, dat een bepaald deel van de bodem wordt afgegraven en afgevoerd, alsmede het aanbrengen van een schone bodemlaag
- de voorwaarde, dat een pompinstallatie ter zuivering van het grondwater wordt aangebracht en gedurende een aantal jaren na de totstandkoming van het bouwwerk in stand wordt gehouden.

Er wordt op gewezen, dat sanering in deze gevallen in principe een verantwoordelijkheid van de aanvrager om bouwvergunning is. Het kan in het belang van de aanvrager zijn, als deze bij het overleggen van de aanvraag om bouwvergunning voor het bouwen op een verontreinigde bodem tevens aangeeft hoe deze de sanering denkt te laten plaatsvinden.

Ook bouw aanvragen waarbij sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging kunnen op grond van dit artikel worden afgedaan. Nadat het op grond van de Wet bodembescherming bevoegde gezag het saneringsplan heeft goedgekeurd en de aanhoudingsplicht op grond van artikel 52a van de Woningwet is beëindigd, wordt de bouwvergunning verleend onder de voorwaarde dat vooruitlopend op de aanvang van de bouwwerkzaamheden, de op grond van het goedgekeurde saneringsplan noodzakelijke voorzieningen worden getroffen.

Op basis van artikel 56a van de Woningwet kan een bouwvergunning onder voorwaarden worden verstrekt zonder dat de sanering is uitgevoerd. De bouwvergunning wordt definitief als het evaluatierapport van de sanering is goedgekeurd. Handhaving van de voorwaarden is een belangrijk aandachtspunt.

Indien het bouwwerk zelf de sanering vormt in de vorm van een isolatievariant, kan de evaluatierapportage uiteraard pas worden opgesteld nadat de bouw is voltooid. Het evaluatierapport dient ter beoordeling aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd.

Het aanhouden en buiten behandeling laten van bouwvergunningen ter wille van de bodemkwaliteit leidt tot een negatief beeld van de bodemverontreinigingsproblematiek. Dit kan voorkomen worden door de aanvrager er tijdens het vooroverleg met de ambtenaar van Bouw-en Woningtoezicht al op te wijzen dat er (mogelijk) een bodemonderzoek dient te worden uitgevoerd en de aanvraag pas in te dienen als er daadwerkelijk onderzoeksresultaten aanwezig zijn.

Literatuurlijst

1. Goede grond om te bouwen, Projectgroep bouwvergunningen Milieudienst Midden-Holland, oktober 1997.
2. Bouwen op verontreinigde grond, VNG, 1995.
3. Besluit Indieningsvereisten aanvragen bouwvergunning (Staatsblad 409, 13 juli 2002).
4. Ministeriële Vrijstellingsregeling Grondverzet, Ministerie van VROM, Staatscourant nr. 180, 20 september 1999.
5. NVN 5725 Leidraad bij het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek. Nederlands Normalisatie Instituut, oktober 1999.
6. NEN 5740 Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek. Nederlands Normalisatie Instituut, oktober 1999.
7. Van Trechter naar Zeef, BEVER, oktober 1999. Sdu Uitgevers.
8. Werken met verontreinigde grond en verontreinigd grondwater (Arbo Informatie, AI-22). Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Sdu Uitgevers, Den Haag 2001.
9. Model Bouwverordening en toelichting, VNG, 2002
10. Besluit bouwvergunningvrije en licht-vergunningsplichtige bouwwerken. Staatscourant 410, 13 juli 2002.
11. Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming, Staatsblad 1995-567, november 1995.
12. Streefwaarden en interventiewaarden Bodemsanering. Staatscourant nr. 39, 24 februari 2000.